

Dosarul nr. 1-128/2018
PIGD 46-1-4208-17082018

SENTINȚĂ
ÎN NUMELE LEGII

22 iulie 2022

or. Florești

Judecătoria Soroca, sediul Florești,

Instanța compusă din:

Președintele ședinței,
Grefierii

Zadorojniuc Alexandru
Ursu Valeria, Cercașev Doina, Manea Doina,
Vajinschi Victor

Cu participarea:

Procurorului

Selevestru Lilia

Avocatului

Guțu Sergiu

Reprezentantului părții vătămate

*****

Inculpatului

Brumă Vera

examinând în ședință publică, cauza penală privind-o pe,

Brumă Vera *****, IDNP *****, născută la *****, domiciliată în r-nul Florești, sat. Cenușa, naționalitate – moldoveancă, neangajată în câmpul muncii, studii superioare, văduvă, nesupusă serviciului militar, anterior necondamnată, la evidența medicului psihiatru – narcolog nu se află, cetățean al Republicii Moldova

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin.(1) Cod penal,

Prezenta cauză penală a fost înregistrată pe rol în instanța de judecată la data de 17 august 2018, repartizată judecătorului raportor la data de 30 aprilie 2021 și examinată în fond cu pronunțarea sentinței motivate la data de 12 iulie 2022.

Procedura de citare legal executată.

Procurorul Selevestru Lilia a pledat pentru recunoașterea inculpatei Brumă Vera, vinovată în comiterea infracțiunii prevăzută de art.329 alin.(1) Cod penal, cu liberarea acesteia de pedeapsă penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Apărătorul inculpatului Brumă Vera, avocatul Sergiu Guțu a solicitat pronunțarea unei sentințe de achitare în privința inculpatei, cu ridicarea sechestrului aplicat asupra bunurilor imobile conform încheierii judecătorului de instrucție din 27.07.2018.

Inculpata Brumă Vera ***** a solicitat emiterea unei sentințe de achitare.

În baza materialelor din dosar și a probelor administrate în ședința de judecată, instanța de judecată, instanța de judecată

A C O N S T A T A T :

Potrivit ordonanței de modificare a învinuirii din 03 august 2021, *Brumă Vera ******, se învinuiește că, activând din 01 iulie 2015, în funcție de primar al comunei Roșietici, r-nul Florești, fiind aleasă în funcția respectivă în rezultatul desfășurării la 28.06.2015, a alegerilor în funcția de primar din localitatea respectivă, validate prin Hotărârea Judecătoriei raionului Florești din 01.07.2015, prin urmare în conformitate cu prevederile art.123 alin.(3) Cod penal, fiind persoană cu funcție de demnitate publică, având o serie de atribuții stipulate în art.29 din Legea privind administrația publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006, inclusiv de asigurare a executării deciziilor consiliului local; de inventariere și administrare a bunurilor domeniului public și celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului), în limitele competenței sale; de reprezentare a colectivității locale în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice sau juridice din țară sau din străinătate, precum și în instanțele judecătorești în condițiile legii; de semnare a actelor și contractelor încheiate în numele colectivității locale, etc., și-a îndeplinit necorespunzător obligațiile sale de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente față de ele, astfel, prin ignorarea și nerespectarea prevederilor:

-art.14 alin.(2) lit. b), c), d), e), f), h) din Legea nr.436 din 28.12.2006, privind administrația publică locală, care stipulează că: „pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite de art. 4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe:

b) administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei);

c) decide darea în administrare, concesiunea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului public al satului (comunei), precum și a serviciilor publice de interes local, în condițiile legii;

d) decide vânzarea, privatizarea, concesionarea sau darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului privat al satului (comunei), în condițiile legii;

e) decide atribuirea și schimbarea destinației terenurilor proprietate a satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii;

f) decide asupra lucrărilor de proiectare, construcție, întreținere și modernizare a drumurilor, podurilor, fondului locativ în condițiile Legii cu privire la locuințe, precum și a întregii infrastructuri economice, sociale și de agrement de interes local;

h) decide înființarea instituțiilor publice de interes local, organizează serviciile publice de gospodărie comunală, determină suportul financiar în cazul cheltuielilor bugetare, decide asupra regulilor de asigurare a curățeniei în localitate;

-art. 73 alin. (1) și (2) din Legea nr.436 din 28.12.2006, privind administrația publică locală, care stipulează că „Serviciile publice locale se organizează de către consiliul local, la propunerea primarului, în domeniile de activitate descentralizate stabilite pentru unitățile administrativ-teritoriale de nivelurile întâi și al doilea, în limita mijloacelor financiare disponibile. Consiliul local poate decide contractarea anumitor servicii publice de interes local de la persoane fizice și juridice de drept privat, în condițiile legii;

- art.77 alin.(3) din Legea nr.46 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, care stipulează că, bunurile domeniului privat al unității administrativ teritoriale pot fi înstrăinate, date în administrare, în arendă ori în locațiune în condițiile legii;

- art.71 Cod funciar al Republicii Moldova care stipulează că, schimbarea destinației terenurilor agricole, cu excepția categoriilor de terenuri prevăzute la art. 72 al prezentului Cod, se aprobă: prin hotărâre a Guvernului – pentru terenul agricol proprietate a statului, cu avizul consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi pe al cărei teritoriu se află terenul; prin decizie a consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau al doilea, prin decizie a consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi pe al cărei teritoriu se află terenul proprietate a persoanei fizice sau juridice, în temeiul cererii proprietarului. Schimbarea destinației terenurilor agricole se realizează conform procedurii prevăzute în regulamentul aprobat de Guvern;

- art. 73 Cod funciar al Republicii Moldova, care reglementează schimbarea modului de folosință a terenurilor agricole;

- art.18 din Legea nr.1347 din 09.10.1997 privind deșeurile de producție menajere, care reglementează cerințele privind depozitarea (înhumarea) și păstrarea deșeurilor;

- art. 16, art. 18, art. 22, art. 24, art. 35 și art. 59 din Codul subsolului al Republicii Moldova, care reglementează temeuri ce aparține a dreptului de folosință asupra sectoarelor de subsol; atribuirea în folosință a sectoarelor de subsol; perimetrele geologice și miniere; atribuirea în folosință a sectoarelor de subsol pentru extragerea substanțelor minerale utile; licențierea extragerii substanțelor minerale utile sau apelor minerale naturale și potabile; exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile.

Pe parcursul lunilor martie și aprilie anul 2017 în lipsa deciziei Consiliului local de schimbare a modului de folosință și de dare în arendă a terenului proprietate a administrației publice locale, fără petrecerea licitației publice, în lipsa perimetrului minier, planurilor de dezvoltare a lucrărilor miniere, proiectelor tehnice și de recultivare a terenurilor, etc., în baza unui acord verbal a permis SRL „Nouconst” extragerea neautorizată a substanțelor minerale – argilă de pe terenul cu suprafață de 1020 m² situat în extravilanul localității Cenușa com. Roșietici r-nul Florești, în volum de 5100 m³, necesară și folosită de SRL „Nouconst” la reparația kilometrilor 6-10 a drumului R18 Florești – Nicolaevca - Sîngerei, în schimbul recultivării gunoiștii comunei, cauzând ca urmare a acțiunilor sale neglijente, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului un prejudiciu considerabil în valoare totală de 453 486 lei.

Această faptă a fost încadrată juridic de către acuzatorul de stat în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, adică neglijența în serviciu, potrivit indicilor calificativi - neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de demnitate publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.

În confirmarea învinuirii acuzatorului de stat a propus următoarele probe:

- **declarațiile reprezentantului părții vătămate *******, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, conform materialelor prezentate de către ministerul agriculturii și mediului se constată faptul că potrivit ordonanței de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 06.07.2018, ministerul a fost recunoscut în calitate de parte vătămată. În cauza penală nr. 2017928041, pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu, în legătură cu permisiunea acordată de

către primarul comunei Roșietici r-nul Florești, Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, extragerea substanțelor minerale argila din extravilanul localității. Menționează că anterior în calitate de reprezentant al părții vătămate a fost recunoscut domnul Panciuc Andrian, angajat al ministerului care la moment nu mai activează în cadrul acestuia. Prin ordinul nr.15 din 24.01.2020, Ministerul a delegat Inspectoratul pentru Protecția Mediului, funcția pentru intentarea acțiunilor privind compensarea prejudiciilor cauzate mediului. În temeiul ordinului respectiv, Ministerul prin procură l-a delegat în calitate de reprezentant al părții vătămate care se examinează. La caz, menționează că în rezultatul unei plângeri a unui grup de cetățeni, din satul Cenușa r-nul Florești, la data de 13.04.2017, Inspecția Ecologică Florești, la momentul respectiv a încheiat proces verbal cu privire la contravenție în baza art. 119 Cod contravențional, în privința Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, prin faptul folosirii neautorizate a subsolului. Materialele conform competenței au fost transmise agenției pentru geologie și resurse minerale, pentru a lua decizia respectivă. La data de 12.05.2017, prin hotărârea nr.25 al agenției, Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, a fost recunoscut vinovat în săvârșirea contravenției privind extragerea neautorizată a resurselor minerale, fiind-ui aplicată amendă în mărime de 200 unități convenționale, ceea ce constituie 10000 lei. Amenda a fost achitată, prin care fapt contravenientul și-a recunoscut vinovăția în comiterea contravenției. Ulterior fiind efectuat un control suplimentar la data de 16.08.2017, reprezentanții Inspecției Ecologice Florești, au constatat extragerea substanțelor minerale de argilă în lipsa dreptului de folosință de subsol, în lipsa actului de confirmare de perimetru a proiectului tehnic și a licenței pentru activitatea respectivă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, în așa mod fiind încălcate un șir de legi și Codul subsolului. Conform raportului nr. 09-22-043 din 04.09.2017, întocmit de inspectorul Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, domul Mihail, a fost constatat că extragerile substanțelor minerale utile, au fost efectuate în limitele sat. Cenușa r-nul Florești și nu cunoaște dacă Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, dispunea de contract. Potrivit raportului menționat, în rezultatul prelucrării datelor obținute prin măsurările efectuate cu stația GPS, a fost constatat că suprafața afectată de lucrări a constituit 1965 m², iar volumul de argilă extras din acel perimetru a constituit 5100 m³. În circumstanțele descrise, Ministerul a înaintat către Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, o notificare din 29.11.2018, prin care a solicitat întreprinderii în termen de 30 zile să achite prejudiciul cauzat, ca urmare a exploatării neautorizate a subsolului, fiind-ui stabilit termen de 30 zile și solicitarea de a

informa ministerul de cele întreprinse. Această notificare a fost recepționată de întreprindere, însă nu a fost executată. Ca urmare a delegării competenței de recuperare a prejudiciilor cauzate subsolului resurselor minerale de către inspectorat, la data de 20.11.2020, prin pretenția nr.1344, inspectoratul a solicitat Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, achitarea benevolă, a sumei de 453 486 lei, cu titlul cauzat mediului ca rezultat al extragerii ilicite a substanțelor minerale, însă până la moment nu au fost achitate. Reieșind din materialele existente a fost constatat faptul că anterior efectuării lucrărilor dintre reprezentanții Primăriei Roșietici r-nul Florești și Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, a existat o presupusă înțelegere privind executarea unor lucrări de amenajare a unei gunoiște și restabilirea unor porțiuni de drum din intravilanul localității în schimbul resurselor minerale, argila necesară pentru lucrările efectuate de către Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, pentru reconstrucția altor drumuri. Menționează că nu este de competența inspecției și ministerului aprecierea acțiunilor, faptului de decizia primăriei Roșietici, la cazul respectiv, însă este cert faptul acțiunilor ilegale a Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst” de extragere neautorizată a substanțelor minerale utile, din extravilanul comunei Roșietici. Indică că a fost cauzat prejudiciul mediu, respectiv statului în legătură cu care fapt inspectoratul a inițiat procedura de recuperare a prejudiciului inclusiv a pretenției înaintate anterior și de depunere a acțiunii civile în instanța de judecată, în vederea recuperării pe cale judiciară a prejudiciului cauzat mediului. Comunică că calculul prejudiciului a fost efectuat prin perfectarea raportului privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul extragerii nelegitime a substanțelor minerale utile nr. 09-12-035 din 04.09.2017, de către domnul Mihail, angajat al Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale. Potrivit raportului a fost constatat și evaluat prejudiciul. Nu poate comunica dacă a fost emis document oficial cu privire la înțelegerea între Primărie și Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”. Indică că e o presupunere înțelegerea, iar mențiunea dată se bazează pe obiecțiile agentului economic, le-a spus și în pct.6 al procesului verbal, expus de inspecție unde a declarat că în perioada lunii martie întreprinderea a efectuat lucrări de amenajare a gunoiștei din sat. Cenușa r-nul Florești conform solicitării primăriei sat. Roșietici r-nul Florești. Din materiale nu reiese că au fost luate în considerație necesitatea verificării în cadrul procedurii contravenționale, a existenței sau nu, a unei solicitări sau permisiuni din partea Primăriei Roșietici, întru-cât extragerea substanțelor minerale utile este permisă doar în baza actelor emise de autoritățile competente stabilite de codul subsolului, respectiv constatând lipsa documentelor, a fost determinată

vinovăția agentului economic în acțiunile extragerii neautorizate ale substanțelor minerale utile. Comunică că au pretenții față de Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, cu privire la efectuarea extragerii și utilizarea neautorizată a substanțelor minerale, fapt pentru care au fost și sancționați conform art. 119 Cod contravențional, iar față de Brumă Vera pretenții nu are. Din materialele, există o sesizare a doamnei Brumă Vera, primarul comunei Roșietici către Inspekția Ecologică Florești, la acea etapă, prin care a informat că în sat. Cenușa, locul actualei gunoiste „la lutărie”, are loc eventuala extragere a argilei pentru construcția drumului național R18, fiind solicitat întreprinderea măsurilor de soluționare a acestei probleme. Reieșind din materialele care sunt, s-a constatat că în temeiul sesizării menționate nr.238 din 30.03.2017, Inspekția Ecologică Florești, prin proces verbal cu privire la contravenție din 13.04.2017, prin care a constatat că Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, a efectuat lucrări de extragere a substanțelor minerale utile, în zona menționată anterior. Iar prin decizia luată au remis materialele către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, pentru a stabili existența vinovăției agentului economic și de ai aplica sau nu sancțiune.

- declarațiile martorului Chihai Igor, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, a fost consilier în satul Roșietici de mai multe ori, inclusiv în anul 2017, la moment când Brumă Vera, avea funcția de primar. Comunică că în luna august 2017, a participat la o întrunire care a avut loc între consilieri locali și raionali, în calitate de locuitor. La acea întrunire a participat și Brumă Vera, arhitectorul Serghei Bobeico – arhitector șef al raionului, un reprezentant al Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, al cărui nume nu-l cunoaște. La acea întrunire indică că s-a discutat despre lutul din lutărie, și anume reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst” a cerut acordul să i-a lut, iar în schimb s-a obligat să repare două străzi din sat, varianta albă, iar despre reparația gunoistei nu ține minte dacă s-a discutat. Locuitorii satului au fost de acord cu propunerea în cauză. La întrunirea dată a luat cuvânt reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, o persoană de la consiliul raional, despre Brumă Vera nu ține minte dacă a comunicat ceva. Comunică că, nu a fost întocmit proces verbal al ședinței. Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst” au extras lut din lutăria din satul Cenușa, însă cât și cum nu cunoaște, la fel a fost făcută și o stradă. Comunică că o decizie în acest sens nu a fost adoptată de către consiliul. Nu își aduce aminte dacă Brumă Vera a dat acordul din partea ei în calitate de primar, de a fi extras lutul. Indică că în privința documentelor nu își aduce aminte să fi fost discutat, dar la moment când vor fi făcute calculele

referitor la cantitatea de lut, oamenii au decis să fie reparate străzile și să se primească diferența. Nu a observat ca Burușciuc Mihail să-și fi expus poziția. Comunică că a observat că s-au luat careva cantități de lut de la lutărie, de către Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”. Nu s-a adresat către firmă în baza la care acte se extrage lutul. Alte întruniri referitor la lut, nu-și amintește să fi fost participat.

- **declarațiile martorului Rotaru Iulian**, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, a fost consilier în satul Roșietici din anul 2007 până în prezent. În anul 2017, la fel era consilier. În perioada lunii august 2017, nu a fost prezent la adunarea din satul Cenușa. În incinta primăriei a participat la o adunare a consilierilor, însă cine au fost prezenți nu-și amintește. Adunarea în cadrul primăriei nu a fost protocolară. Detalii despre extragerea lutului nu au fost discutate. Subiectul la această întrunire a fost drumul care urma să fie construit și despre faptul de unde să fie luate materiale de construcție. Nu-și aduce aminte dacă s-a discutat de unde să fie luată argila. Comunică că, nu s-a discutat atunci despre faptul că Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, să extragă lut, iar în schimb să repare drumul. De pe teritoriul sat. Cenușa a fost extras lut, însă în carieră nu a fost și personal nu a văzut. Nu cunoaște dacă Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, a făcut careva lucrări de reparație a drumurilor și amenajarea gunoiștii din sat. Cenușa. Indică că în perioada lunii august 2017, nu a fost emisă decizie privind darea în arendă a lutăriei. Subiectul dat nu cunoaște dacă a fost inclus în ordinea de zi la vreo ședință, concretizează că nu a fost inclus. Brumă Vera era prezentă la adunarea care a avut loc la primărie, despre care a comunicat anterior. Declară că declarațiile de la fila dosarului 232 din Volumul I, corespund adevărului, semnăturile îi aparțin, dar nu le-a scris dânsul. Mai declară că nu poate spune care drumuri au fost reparate. Concretizează că la moment nu se poate expune supra veridicității declarațiilor date la fila dosarului 232 din Volumul I, indică că atunci a declarat ce cunoștea atunci. Indică că nu cunoaște care adunare a fost prima, cea de la aer liber sau din primărie. Mai comunică că nu cunoaște dacă există vreo decizie a primarului de dare în folosință a lutăriei. **S-a interesat în baza la care acte s-a extras argila, la care primarul a spus că a depus o interpelare la Ministerul Ecologiei referitor la faptul că se extrage ilegal argila, dar sesizarea dată personal nu a văzut-o.**

- **declarațiile martorului Gheorghies Oleg**, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, a fost consilier în comuna Roșietici, inclusiv în perioada anului 2017. În luna august 2017, a fost prezent la adunarea între reprezentanții Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst” și reprezentanții consiliului local și raional, referitor la lutăria din sat. Cenușa. La întrunire

comunică că erau persoane de la Consiliul Raional, pe care nu-i cunoaște, din consilierii locali erau *****, Bulai Dinu *****, **Brumă Vera nu a văzut dacă era prezentă**. La acea întrunire s-a discutat referitor la faptul că firma dorea să extragă lut din lutărie, **locuitorii prezenți și-au dat permisiunea să fie luat lutul în schimb să fie construit drumul de la Vărvăreuca până la Roșieticii Vechi**. Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst” a promis locuitorilor că vor repara în varianta albă drumul, despre amenajarea gunoiștii nu-și amintește concret dacă a fost așa discuții. A cea întrunire nu-și amintește dacă a fost protocolară. Nu cunoaște ce volum de lut a fost extras de către Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, însă cunoaște că a fost extras. Decizie de dare în arendă a lutăriei nu a fost emisă. Nu cunoaște dacă primarul Brumă Vera a emis o dispoziție consilierilor cu privire la extragerea lutului. Personal nu a observat mijloace de transport, care să transporte lutul. Indică că lutul s-a extras, dar nu a văzut acest fapt.

- **declarațiile martorului Stog Lucia**, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, a activat în funcție de consilier în comuna Roșietici, în perioada anilor 2015-2020. În perioada lunii august, a participat la întrunirea dintre consilierii locali și raionali, cu privire la darea în arendă a lutăriei. La întrunirea dată a participat Chihai Igor, Gheorghieș Oleg, Bulai Dumitru, de la Florești domnul Goncearuc, reprezentanți de la întreprinderea pentru reparația drumurilor. Comunică că a fost invitată la această întrunire de către primar. La întrunire s-a discutat despre faptul că, Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, să i-a lut, iar în schimb să repare drumul. Agentul economic trebuia să i-a lut de la lutăria din sat. Cenușa. În legătură cu această solicitare, **lunea a dat acordul**, trebuia să repare o porțiune de drum. Despre repararea gunoiștii nu-și amintește dacă a fost discutat. Gunoiștea nu a fost reparată, însă porțiunea de drum a fost reparată. Declară că nu cunoaște dacă această întrunire a fost protocolară. Indică că nu s-a solicitat ca să fie emisă o recipisă de locatari în scris privind acordul la extragerea argilei. Discuția privind darea în folosință a lutării agentului economic, nu a fost pusă în discuție la vreo oarecare ședință și nici decizie pe acest fapt nu a fost emisă. Comunică că extragere de argilă s-a făcut, personal a văzut, dar în ce cantitate nu cunoaște. **La întrunirea care a avut loc, nu-și aduce aminte dacă Brumă Vera a luat cuvântul**. Mai indică că **din lutărie se mai extrăgea lut pentru construcția caselor de către cetățeni**. Declară că se observă faptul extragerii a unei cantități mai mari de lut, față de cum a fost anterior. Nu cunoaște dacă primarul a emis vreo dispoziție referitor la darea în folosință a lutăriei.

- **declarațiile martorului Paniș Ștefan**, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, își aduce aminte că referitor la sectorul de drum R18, a

avut probleme, cărui i se mai spune „scala hulubului”. Comunică că a fost alocată o sumă de bani pentru sectorul de drum, nu doar pentru sectorul „scala hulubului”, dar pentru tot sectorul de drum, la care au fost alocate 48 000 000 lei, după câte își amintește. Indică că la început au avut un alt agent economic al acestui sector de drum, care a încasat 4 000 000 lei, care la început a făcut câte ceva, apoi au plecat. A fost anunțată licitație la care a venit alt agent economic - Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”. Indică că acest sector de drum, nu este în gestiunea drumului public, dar regional și licitația nu a fost făcută de Consiliul Raional, dar de Guvern. S-au pornit lucrările, agentul economic, care pe parcursul unui an și jumătate nu a făcut aproape nimic, drumul se afla într-o stare foarte rea, mai ales după ploaie, mai nici un transport nu putea să se deplaseze, fapt care a dus la revolta cetățenilor din satele din apropiere. Acel sector de drum a fost blocat de aproximativ 2-3 ori, a avut mai multe delegații a satelor Ciutulești, Ștefănești, Nicolaevca, pentru a se implica și de a lua careva măsuri ca agentul economic să-și onoreze obligațiunile. A avut ședința de lucru la Consiliul Raional unde au fost invitați agentul economic, responsabilul tehnic al aceluia sector, vicepreședintele raionului, responsabilul șeful secției al construcției, arhitectorul șef, ecologia și șeful inspectoratului ecologic și primarul comunei Roșietici. În timpul lucrului comisiei a apărut o problemă pe care nu o putea hotărî. Agentul economic nu putea găsi argilă care trebuia să ridice stratul de drum mai sus. Comunică că s-a discutat mai multe variante, unele din ele, nu puteau fi realizate. Cineva a propus că se poate lua lutul construit de fabrica de zahar și a fost depozitat în lutăria satului Cenușa. Numai s-a discutat la acea ședință, dar nu s-a luat nici o decizie. La ședință s-a hotărât să meargă în teritoriu, cu toată echipa la fața locului pentru a putea lua o decizie, dacă se poate sau nu și dacă este posibil de extras sau nu, dar ce a fost în teritoriu la fața locului nu cunoaște din motiv că nu a fost și nici unde se află acea groapă nu cunoaște. Soluția finală a fost, s-a luat din depozitul acela de pământ și s-a făcut drumul. Drumul este făcut și până la ziua de azi circulă toate satele pe el și s-a închis problema cu drumul. Comunică că nu cunoaște dacă a fost încheiat contract, din câte cunoaște agentul economic a amenajat gunoiștea și s-a reparat două sectoare de drum. Nu cunoaște dacă Consiliul Local a emis careva decizii de dare în folosință a terenului agentului economic. Indică că nu a dat careva indicații verbale sau scrise primarului comunei Roșietici, de a extrage argila din satul Roșietici. Nu cunoaște cine a propus la ședință extragerea argilei, cunoaște că s-a solicitat un acord de la ecologie. Consideră că nimeni nu cunoaște care a fost cantitatea de argilă extrasă. Indică că nu-și amintește dacă a fost cerută confirmare referitor la extragerea argilei.

- ***declarațiile martorului Goncear Gheorghe***, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, din anul 2015, activează în calitate de vicepreședinte al raionului Florești. Comunică că la sectorul dat până la sat. Ciutulești, a fost preconizat din bugetul de stat 48 000 000 le, pentru construcția sectorului de drum, 6 km și 300 metri. Respectiv banii de la guvern s-a alocat drumului, deoarece drumul este regional. Întreprinderea de stat a făcut licitație, nu-și amintește cu ce firmă, dar care a lucrat aproximativ 6-7 luni și a plecat, cum s-a făcut achitarea cu ei nu cunoaște. Indică că al doilea an a venit firma Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, la care a apărut întrebarea că, pentru a porni lucrările este necesar să aiba argilă conform proiectului. Conform devizului de cheltuieli în care era inclus să i-a materie de la fabrica de sticlă. Întreprinderea de stat nu a luat cont că fabrica de sticlă nu mai activează. Adresând-u-se la Consiliul Raional, pentru extragerea argilei, la care au considerat să fie extrasă argila din groapa din extravilanul satului Cenușa. ***După aceia s-au deplasat în teritoriu la care doamna primar nu a dat acordul, era împotriva.*** S-a convocat adunare cu sătenii, consiliul, arhitectorul, ecologia, unde a participat primarul, șef de construcție, reprezentantul ecologiei domnul Ciorbă, domnul Iazinschi ca să găsească o soluție pentru a repara drumul. Comunică că cei care au construit drumul, au blocat drumul de 3-4 ori, nu puteau să se deplaseze rutierele, spre centrul raional, la fabrica de unt, lapte. Toate acestea fiind până la adunare. La adunare toți au discutat, termen limitat nu a fost, majoritatea participanților au fost pentru repararea drumurilor din motiv că era necesar pentru cetățeni. ***Primarul a fost de acord să înceapă lucrările, dar nu a fost de acord cu extragerea argilei.*** La o întrunire pe care primarul i-a invitat la primărie, la care a participat reprezentantul consiliului raional, explicând importanța majoră pentru începerea lucrărilor de construcție a drumului, ***în sala de ședințe mai mulți consilieri au fost de acord cu începerea lucrărilor de construcție a drumurilor. Consilierii erau de acord de a se face extragere a argilei din lutăria din sat. Cenușa, necesară la reparația drumurilor,*** însă urma de a perfecta pachetul de acte necesare, totodată să fie obținută autorizația pentru amenajarea gropii de gunoi. Volumul de argilă extras nu-l cunoaște. Indică că la fel nu cunoaște dacă a fost adoptată vreo decizie de către consiliul local cu privire la darea în folosință Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst” și nici despre faptul încheierii unui contract între primărie și Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst” la fel nu cunoaște. Din auzite cunoaște s-a solicitat repararea unui drum din sat, dar dacă a fost dus până la sfârșit nu cunoaște. Comunică că a participat de două ori la consiliul, o dată la marginea lutăriei și a doua oară la ședința consiliului. Reprezentanții Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, nu-și

amintește dacă au fost prezenți la ședința consilierii. În cadrul consiliului raional întruniri referitor la extragerea argilei a fost cu reprezentantul de la Soroca, din câte își amintește doamna primar a fost și ea prezentă. **Un cord scris de la doamna primar în privința extragerii argilei nu a văzut și nici verbal nu a auzit.**

- **declarațiile martorului Gheorghită Petru**, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, a activat în funcție de consilier în comuna Roșietici, posibil din 2007, concret nu-și amintește. În perioada anilor 2017-2018, a activat în calitate de consilier, în acea perioadă era primar Brumă Vera. La întrunirile din teritoriu lutăriei din sat. Cenușa, nu a participat. Din auzite cunoaște despre faptul extragerii argilei, dar cine a făcut extragerea nu cunoaște. La careva ședințe al consiliului local nu s-a discutat despre extragerea argilei. Despre careva contracte încheiate între primărie și Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, la fel nu cunoaște. Indică că în perioada în care s-a făcut extragerea argilei nu a fost prezentă la lutărie. În urma discuțiilor cu locuitorii nu a aflat cu ce scop s-a efectuat extragerea argilei. Concretizează că, la consiliul local, nu s-au adoptat decizii cu privire la darea în folosință a terenului unde se află lutăria din Cenușa.

- **declarațiile martorului Cegorean Valeriu**, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, la moment activează șef al secției construcției gospodăriei comunală și drumuri. În perioada anului 2017, activa tot în această funcție. În vara anului 2017 a participat la trei ședințe legate de reparația drumului R18. Una dintre ele comunică că a avut loc la casa de cultură din localitatea satului Cenușa și a doua la lutărie, la care se mai spune „la gunoiște”. Indică că la toate ședințele au participat un șir de consilieri și mai mulți locuitori ai satului. Din conducerea raională a participat domnul Gonciar, dânsul și reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, însă nu la toate ședințele, doar la lutărie a fost prezent. La întrunirea care a avut loc cu reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, cetățeni s-a discutat mai multe teme, dar **într-un final s-a propus să se i-a argilă din depozitul fabricii de zahăr, iar consilierii și cetățenii au cerut în schimbul argilei de a se construi două drumuri din satul Cenușa.** A mai fost propunerea de lichidare a gunoiștii din sat, dar după mai multe dezbateri au hotărât să repare două drumuri. Indică că la ședințe a participat pentru consultație publică. **La întrunire primarul nu și-a dat acordul cu privire la extragerea argilei.** Ședințele de la casa de cultură și de la lutărie nu-și aduce aminte să fi fost protocolare. La aceste întruniri s-a discutat despre repararea drumului R18, inițial a câștigat licitația de reparație un alt antreprenor, care a făcut un dezastru și doar a creat probleme. În urma lucrărilor care au fost

inițiate s-a blocat drumurile de 2-3 ori. Problema discutată la întrunirile de la lutărie, a fost despre necesitatea argilei la repararea drumului. Comunică că inițial în proiect era stipulată cariera de la Florești, care nu mai activa deoarece era licența expirată, iar proiectul era sub pericol de neexecutare. Indică că Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, au extras argilă, dar nu cunoaște care este volumul. Careva decizii adoptate de consiliul cu privire la extragerea argilei de către Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, nu cunoaște dacă au fost. Careva contracte încheiate cu privire la extragerea argilei și repararea drumului, la fel nu cunoaște și nici careva acte cu referire la această întrebare, personal nu a avizat. Mai declară că în incinta consiliului raional s-a discutat întrebarea ce ține de construcția drumului R18. La una din ședințele operative a conducerii raionale și anume s-a discutat în perioada litigiului dintre agenții economici. S-a mai discutat în cadrul consiliului raional, despre amenajarea gunoștii, unde a fost prezentă și doamna primar.

- **declarațiile martorului Ciorbă Vitalie**, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, este angajat din anul 1995, iar în calitate de șef de inspecție activează din anul 2010. Cu privire la extragerea argilei din lutăria sat. Cenușa, declară că pentru trasarea de drum, Primăria Roșietici, Vărvăreuca, în anul 2017, s-au efectuat lucrări de către întreprinderea Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”. **La sfârșitul lunii martie 2017, de către primarul comunei Roșietici a fost adresare către inspecția ecologică, că de către întreprinderea dată, s-a făcut extragerea argilei**, personal la data de 13 aprilie 2016, s-a deplasat la fața locului, unde a constatat cazul de extragere ilicită a argilei. Pe cazul dat a fost întocmit proces verbal cu privire la contravenție nr.061204 din 13.04.2017, conform art.119 Cod contravențional, în privința Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”. Materialele au fost transmise pentru examinarea și evaluarea prejudiciului către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, pentru reglementarea resurselor funciare, unde a fost evaluat prejudiciul în sumă de 453 486 lei. Materialul a fost examinat și evaluat prejudiciul, la data de 04.09.2017, unde a fost emisă și hotărârea nr.125. Indică că la careva întruniri cu locuitorii sat. Cenușa, cu reprezentanții primăriei nu a participat. Lucrările de selectare și proiectare le execută ACRM și inspectoratul pentru protecția mediului, un astfel de demers în scris nu a parvenit din partea primăriei, comunică că a fost discuție telefonică cu reprezentantul primăriei, după care a fost și sesizare în formă scrisă. În octombrie 2017 au fost efectuate acte de control, personal a fost la fața locului când ACRM a examinat locul. Când a făcut lucrări a constatat că gunoiul a fost împins, lucrările efectuate la gunoște erau vizibile. Confirmă că semnăturile de la fila dosarului 248 din Volumul I îi aparțin, declarațiile

căroră li s-a dat citire le susține. Mai indică că a constatat la fața locului lucrările de adunare a gunoiului, care se efectua cu tehnica care aparținea Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, fiind emblemele lor pe uși. Discuții cu reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, în persoană cu Spiridon Ion, au fost duse în timpul întocmirii procesului verbal cu privire la contravenție din 13.04.2017. unde persoana în cauză a dat explicații în scris. A confirmat că în perioada lunii martie a efectuat lucrări de amenajare a gunoiștii, dar nu a prezentat careva acte permissive. Lucrările de amenajare a gunoiștii se efectuează în baza unui proiect în care sunt indicate toate cerințele pentru o gunoiște autorizată. Acțiunea de grămădire a gunoiului de pe terenul dat reprezintă ca o amenajare a unei gunoiști, însă nu se poate califica ca gunoiște autorizată din considerentele distanței de la sat. Roșietici. Documente permissive pentru extragerea argilei de către Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, la momentul dat tot nu deținea. La fața locului i s-a comunicat că au o solicitare verbală de la primărie pentru amenajarea gunoiștii.

- ***declarațiile martorului Iazinschii Andrei***, potrivit căroră în ședința de judecată a declarat că, la moment activează la administrația de stat al drumurilor din anul 2001 și până în prezent. Deține funcția de consultant servicii supraveghere, atribuțiile sale de serviciu sunt raioanele Soroca, Florești, Șoldănești, lucrări ce țin de întreținerea drumurilor, tot ce ține de reparare, semnează și vizează. În anul 2014, a fost proiect de reparare a drumului R18, de către întreprinderea „Astral Proiect” Societatea cu Răspundere Limitată, după prima licitație, învingător la implementarea acestui proiect a fost întreprinderea „Litarcom” Societatea cu Răspundere Limitată, au început reparația în luna septembrie 2014, conform proiectului, după lucrările de decapări, au început să transporte argila pentru drum, s-a început cu cariera de la fabrica de sticlă Florești. Conform proiectului s-a lucrat aproximativ 10 zile, s-a făcut 600-700 m. și s-a pus argila cu grosimea de 50 cm. De către inspecția ecologică a fost stopată lucrările de extragere a argilei, deoarece fabrica de sticlă, nu avea licență. În proiect a fost coordonat cu fabrica de sticlă, de a primi acest lut, dar tot timpul se executa lucrări de reparație a drumului Chișinău-Soroca și a fost transportată și acolo argila, văzând cum mașinile transportau. Stopându-se proiectul pe acel segment, pentru că nu aveau argilă, „Litarcom” Societatea cu Răspundere Limitată, a dus tratative cu primăria satului Ciutulești și Cenușa și s-a transportat argilă și de la cariera sat. Ștefănești și de la Cenușa. Indică că nu duce evidența din care carieră se extrage, doar are nevoie de materiale certificate. Argila trebuia să fie certificată, să fie dusă la laborator și să fie verificată dacă corespunde

proiectului. Comunică că, această întreprindere neavând toate mecanismele de nivelare, compactare a pământului. În perioada de toamnă-iarnă, toată această argilă a fost supraîncărcată cu apă, și în primăvară era imposibil de circulat cu așa traseu. Întreprinderea nu a întreprins măsuri și în primăvara 2015 s-a reziliat contractul de licitație. În acel timp administrația a invitat proiectantul și a făcut modificări în proiect, trebuia de înlăturat de pe traseu și să fie posibil să circule transportul. După a doua licitație a devenit învingător Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, a dus tratative cu Primăria Roșietici și cu cariera de la Ștefănești. A fost organizată o ședință cu locuitorii sat. Cenușa în preajma gunoiștii din sat. Cenușa, la care locuitorii au rugat întreprinderea să le repare niște segmente de drum din sat. Cenușa, în schimbul adâncirii gunoiștii și extragerea argilei lucrând așa aproximativ 2-3 zile. Nu-și amintește când a avut loc ședința, dar își amintește că au participat locatarii, consilierii locali, șeful secției construcții, gospodării comunale Florești, reprezentanții antreprenorului, comunică că personal nu a stat în echipă cu membrii. Au mai fost reprezentanții ecologiei, nu cunoaște dacă a fost domnul Ciorbă, Brumă Vera era prezentă. Ședința a avut loc în câmp, la aer liber, se discuta să se deplaseze să întocmească proces verbal, mai departe indică că nu a participat. Soluția adoptată în câmp a fost amenajarea gunoiștii. Cunoaște că segmentele de drum au fost reparate, dar ce ține de gunoiște nu cunoaște dacă a fost amenajată. La careva întruniri în cadrul consiliului raional nu a participat, se petreceau fără dânsul. Inspecția Ecologică a stopat lucrările, în pofida faptului că și cu inspecția ecologică a fost duse aceste tratative și din start nu au comunicat că este interzis. Sosind vara, argila transportată de „Litarcom”, s-a uscat, a fost dusă la laborator, avizul fiind pozitiv, la folosirea argilei, suplimentar s-au săpat niște canale de evacuare a apei din țava drumului care erau incluse conform proiectului, terasamentul a fost finalizat, s-au început lucrările de nisip, beton, asfalt. Declară că motivele interzicerii extragerii în continuare a argilei de către inspecția ecologică, a fost din motiv că cetățenii comunicau că mașinile fac praf. Nu cunoaște cât volum s-a extras din carieră, dar cunoaște că în total s-a extras 6800 m³, de argilă. La controlul lucrărilor nu-și amintește dacă a participat. Nu cunoaște dacă consiliul local Roșietici a adoptat careva decizii, cu privire la amenajarea gunoiștii. În perioada lucrărilor de extragere a argilei, nu cunoaște dacă Brumă Vera, s-a adresat cu careva proiecte de amenajare a gunoiștii. Comunică că nu a văzut dispoziție de permisiune a excavării de primarul în cauză. Indică, când a fost la consiliu, după ce a plecat antreprenorul a rămas la ședința consiliului. Avea statut de supraveghetor a lucrărilor antreprenorilor. Marfa de supraveghere a activității antreprenorilor era și tehnic și a

documentelor, dar mai participa și geodezist. Comunică că i se prezentau facturile pe materiale și cantitatea, dar nu era scris din care carieră provine materialul. Antreprenorul nu i-a comunicat că li s-a dat un document de excavare. Când s-a făcut al doilea proiect nu a fost coordonat cu dânsul. În proiectul nr. 2 era indicată excavarea argilei din cariera Ștefănești. Nu era scris concret câți cm trebuia ridicat drumul și geodezistul a calculat cantitatea de argilă. În proiect era scris volumul de 6800 m³. În proiectul nr.2 nu era indicat concret cariera, era indicat doar cariera Ștefănești și alte cariere. Din zona drumului aveau dreptul să extragă materiale, li se mai spune „loc de împrumut”, prin noțiunea că alte cariere, se are în vedere zona drumului, ea se extinde de la tulpina pomului încă 2 m. Declară că plângerea către antreprenori nu a văzut-o și nici decizia de încetare a lucrului. În anul 2018, a fost invitat la Bălți, în cadrul audierii pe dosar a aflat despre suspendarea lucrărilor, atunci nu-și aduce aminte dacă a văzut plângerea cetățenilor și nici dispoziția de suspendare. Nu-și amintește dacă în câmp, Brumă Vera a comunicat despre extragerea argilei și de gunoiste. Lucrările de către „Litarcom”, au fost făcute până la 5 % calitative, în total nu-și amintește volumul lucrărilor executate, „Litarcom” a lucrat pe porțiuni de drum 5 luni. Nu-și SRL „Nouconst”, ce lucrări au efectuat în termen de 3 zile. „Litarcom” nu cunoaște dacă a extras lut din carieră din Cenușa. Indică că declarațiile de la fila dosarului 221 din Volumul I îi aparțin.

- declarațiile martorului Tonu Mihail, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, în perioada anilor 2010-2017, a activat în cadrul agenției în funcție de șef de direcție control biologic și supraveghere minereuri. În urma controlului desfășurat în sat. Cenușa, acel control a fost efectuat ca urmare a solicitării inspecției ecologice Florești, care a constatat nemijlocit efectuarea lucrărilor de extragere a argilei din satul Cenușa, în rezultatul căreia s-a întocmit proces verbal cu privire la contravenție, în privința Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”. Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, nu avea atribuit în folosință pentru extragerea argilei, nici un sector de subsol, nu avea perimetru minier și respectiv nu avea dreptul de a extrage argila din limitele sectorului respectiv. Solicitarea inspecției ecologice Florești, a constatat în special stabilirea prejudiciului în rezultatul extragerii ilicite de argilă. La fața locului în teren, a constatat că, suprafața totală afectată de lucrări recente era de 1965 m², însă abatajul de argilă s-a constatat prezent doar pe suprafața de 1020 m², volumul de argilă extras a fost evaluat la 5100 m³. După care conform instrucțiunii nr.385 din 2004, a calculat prejudiciul cauzat mediului în rezultatul extragerii de argilă din sat. Cenușa, care a constituit 453 486 lei. Suprafețele respective,

au fost stabilite de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, în urma prelucrării datelor prelevate în teren la fața locului pentru stabilirea coordonatelor fiecărui punct, unghiurilor al abatajului de argilă, a utilizat stația GPS. Trimble R6, care avea buletinul de verificare metrologică valabil. Mărimea prejudiciului a fost stabilit având calitatea de inspector al Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale. A stabilit și volumul extras de Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, conform situației la ziua controlului care constituia 5100 m³. Comunică că nu a solicitat informație cu referire dacă, din cariera dată a fost extrasă argilă până la Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”. În cadrul investigațiilor a stabilit doar volumul. Pentru a fi stabilită perioada de când a demarat lucru de sustraghere a Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, ar fi trebuit să asiste chiar din prima zi de când au început extragerile. 5100 m³, a constituit volumul extras din acea carieră. Referitor la recuperarea prejudiciului menționează că conform codului subsolului din 2009, intentarea acțiunilor privind recuperarea prejudiciilor cauzate mediului este de competența Ministerului Mediului. Agenția a informat Ministerul privind rezultatele controlului din sat. Cenușa, la data de 04.09.2017, în scopul recuperării prejudiciului respectiv, după acțiunile întreprinse de către Minister pe faptul dat, nu cunoaște nimic. Indică că i s-a solicitat de inspecția ecologică Florești, evaluarea prejudiciului dintr-o excavație minieră din sat. Cenușa, respectiv controlul l-a efectuat nu la Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, dar la excavația minieră. Astfel, prezența altor factori sau instituții la fața locului nu era necesară sau obligatorie. Prin noțiunea de „alți factori”, indică că s-a avut în vedere alte instituții inclusiv documentații, rezumându-se doar la solicitarea inspecției ecologice. Rezultatele controlului au fost expediate inspecției ecologice Florești, Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului și Procuraturii.

- *declarațiile martorului Sîrbu Marin*, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, în perioada anului 2017, a activat în calitate de administrator al Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, compania ocupându-se de construcția și reconstrucția drumurilor. Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, la moment nu mai deține statut de fondator al Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, administrator este Scorbogatico Vadim. În perioada anului 2016, a fost câștigător la licitația pentru construcția drumului R18, organizată de Administrația de Stat a Drumurilor. Contractul a fost semnat în luna octombrie. Comunică că erau planificat aproximativ de un milion de lei pentru reparația drumului. Lucrările constau, în lucrări de terasament, lucrări de fundație, piatră sporită, nisip și

prundiș și îmbrăcăminte rutieră, care era din două straturi. Conform contractului pe care l-au încheiat și conform proiectului era prevăzută extragerea argilei de la fabrica de sticlă din Florești. Beneficiarul le-au explicat că cariera dată era deja închisă și nu mai are autorizație de funcționare și la insistența conducerii raionale de a iniția lucrările, au comunicat că nu au de unde lua lutul necesar pentru lucrările de terasament, era vorba de 5000 m³. Comunică că în devizul de cheltuieli, nu era inclus lutul. La excavarea lutului, nu era necesară autorizație. Indică că la una din mai multe ședințe convocate, era prezent domnul Ciugureanu, care era responsabilul tehnic, domnul Iazinschi Andrei, dânsul și managerul de proiect și primarul Brumă Vera, unde s-au dat indicații de a rezolva problema lutului, deoarece conform documentației de proiect, lutul era un material local (nu avea preț în documentația de proiect, trebuia să-l sape și să-l transporte). S-a convenit, de comun acord să fie valorificat acest lut dintr-o gunoiște a sat. Cenușa sau Roșietici. **Nu-și aduce aminte dacă anume Brumă Vera le-au permis să extragă lutul**, dar indicația a fost clară. Sub pretextul amenajării gunoiștii, lutul suplimentar trebuia să-l utilizeze în construcția drumului, mai mult ca atât tot sub acest pretext, s-au angajat de a construi aproximativ 3 porțiuni de drum din satul primarului. Comunică că la întrunirea consilierii, doamna Brumă Vera, le-a comunicat că se va adresa la inspecția ecologică, cu proiect pentru a permite amenajarea gunoiștii, reprezentantul inspecției ecologice tot se afla la acea întrunire și era la curent. **Către întreprinderea lor, Brumă Vera nu s-a adresat pentru a amenaja gunoiștea, cu proiect în formă scrisă, indică că verbal s-a discutat cu Brumă Vera cu privire la amenajarea gunoiștii și au solicitat ca doamna să vină cu un demers către ei.** Declară că au fost asigurați din partea lui Brumă Vera, cu privire la amenajarea gunoiștii. Extragerea argilei, comunică că au fost amenajate drumurile din sat și li s-au comunicat că acest lucru trebuiau să-l efectueze „Litarcom”, dar dânsii nu și-au onorat obligațiunile. Brumă Vera nu le-au înmânat nici un act, în sensul confirmării dreptului extragerii argilei. Brumă Vera a participat doar la o ședință. La ședință nu au fost ghidați de inspecția ecologică Florești, cum se amenajează gunoiștea. Lucrările de amenajare și de extragere a argilei, a fost în perioada lunilor aprilie-mai 2017. Nu le-au fost eliberate facturi pentru transportarea lutului de la un punct la altul. Lucrările efectuate se predau pe bază de măsurări topometrice cu întocmirea proceselor verbale ce devin ascunse. Organului de supraveghere i-au prezentat acte lunar, procese verbale de execuție a lucrărilor ce devin ascunse, măsurători topo și încercări de laborator. Cantitatea de lut extrasă este contabilizat, în măsurări topo, documentar nu a fost contabilizată cantitatea lutului. Indică că și-au onorat

obligațiunile de antreprenor și au inițiat lucrările de amenajare a gunoiștii. Au lucrat aproximativ 3 zile: au făcut amenajarea, au transportat aproximativ **5-10 mașini de lut** și a treia zi sub pretextul gălăgiei sătenilor, la fața locului au venit reprezentanții inspectoratului ecologic. Chiar dacă le-au fost explicate și le-a prezentat toată documentația, au fost amendați cu 10000 lei și le-au fost interzisă extragerea lutului. Nu au contestat procesul verbal cu privire la contravenție, din motiv că juriștii le-au comunicat că există încălcări. Declară că până a începe lucrările la acest proiect, au fost licitați în anul 2015 și a fost câștigător „Litarcom”, care trebuiau să execute aceleași lucrări, dar neexecutându-se au intrat în litigiu cu Administrația de Stat a Drumurilor. Comunică au reușit totuși să aducă la șantier, practic cantitatea necesară de lut, pentru execuția lucrărilor de terasament, după care li s-au interzis extragerea lutului din carieră și au purces la strângerea lutului care era supraumezit, care l-au păstrat în grămadă, pe care l-a uscat și l-au folosit pentru execuția lucrărilor conform proiectului. În restul lucrărilor de fundație și îmbrăcăminte rutieră nu au avut probleme. Indică că li s-au dat asigurări verbale, li se spunea că totul va fi bine, în ședința consiliului raional. La întâlnirea cu consilierii locali nu a mai participat și la începerea lucrărilor tot nu a participat fiind reprezentantul său. Concretizează că rezolvarea problemei cu lutul a fost la indicația președintelui raional, iar referitor la asigurări nu-și aduce aminte dacă au fost date de Brumă Vera.

- declarațiile martorului Său Spiridon, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, la Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, a activat, dar la moment activează în calitate de inginer responsabil pe regiunea nord. În perioada anilor 2016-2017, era necesitate de argilă. Comunică că a fost la ședința consiliului raional, la care au participat pompierii, domnul Ciugureanu, doamna primar, președintele raionului. Indică că nu-și amintește dacă Bruma Vera a solicitat de la președintele raionului careva permisiune. Prima întrebare a fost de unde să se extragă argila, s-a decis ca să amenajeze gunoiștea la doamna primar în comună, pe care nu și-o amintește. La care au început lucrările de amenajare a gunoiștii și s-au făcut drumurile. Când au început să extragă argila, aproximativ 10-15 mașini, s-a început cearta. S-a stopat extragerea din motiv că s-a iscat conflict. Stoparea lucrării de excavare a avut loc, a doua zi după amenajare, în ziua când a început excavarea s-a stopat lucrările. Lucrările au fost stopate de consilierii locali. Comunică că la fața locului erau organe de control, dar personal nu a fost. Au efectuat lucrările, dar s-a folosit materialul de pe acostament, care a fost adus de altă companie. Primarul sat. Cenușa, doamna Brumă Vera, nu-și amintește dacă a făcut sesizare oficială la inspecția ecologică, cunoaște numai că s-a vorbit.

Către agenția lor s-a făcut o adresare, dar nu cunoaște dacă s-a făcut demers în scris. Când a sosit Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, nu a fost la fața locului. În urma verificării, își amintește că se zicea că s-a extras mai mult de 10-15 camioane, dar concret nu-și aduce aminte cât. Comunică că întreprinderea a fost amendată pentru extragerea argilei. *Indică că au extras argila cu acordul primarului, președintelui raionului, ecologiei și domnul Ciugureanu. Referitor la faptul cine a venit cu propunere supra extragerii argilei nu-și amintește*. Acordul respectiv nu cunoaște dacă a fost reflectat într-o decizie a primarului, cunoaște numai că s-a făcut ședință. Declară că decizia agenției prin care, li s-au imputat un volum mai mare de argilă, nu cunoaște de ce nu a fost contestată. Pe marginea acțiunii din teritoriu, reprezentantului inspecției ecologice, nu a dat careva explicații. În timp ce se lucra pe șantier, comunică că a fost vizitat de Ciugureanu unde s-a făcut ședința la consiliul raional și la primăria Cenușa. Argila era, dar umedă și pentru a nu stopa lucrările, s-a luat decizia să amenajeze gunoiștea, și să i-a argilă cât va fi necesar, care era cantitatea necesară nu cunoaște. La ședința care a avut loc la primărie, a asistat până la sfârșit, însă din câte își amintește s-a iscat o ceartă. La ședință nu s-a întocmit nici un act. La cât timp au început lucrările de amenajare a gunoiștii și extragere a argilei după ședință nu cunoaște. Comunică că era responsabil de șantier, nu era responsabil de supravegherea a cantității de argilă, era geodezist, nu cunoaște ce cantitate urma să fie înlocuită. Excavarea argilei s-a făcut la dispoziția sa, după ce l-a sunat cineva, dar nu-și amintește cine Ciugureanu sau Iazinschi. Nu-și amintește dacă a întrebat dacă sunt careva acte care permit excavarea argilei. La fel nu-și aduce aminte dacă a întrebat dacă va fi protejat în cazul în care nu există careva acte permise de extragere a argilei.

- **declarațiile martorului Botnaru Sergiu**, potrivit cărora în ședința de judecată a declarat că, la Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, a activat din anul 2011-2020. Comunică că în perioada anilor 2016-2017, a activat în funcție de maestru, a fost responsabil de derularea lucrărilor și primirea materialelor de construcție. Lucrări de reparație a drumului R18, s-au efectuat, s-a reparat 3,600 km. Materialele folosite la reparația drumului au fost pietriș și lutul, pe care l-a folosit de la prima întreprindere. În afară de lutul care era pe acostament, s-a adus lut din sat. Cenușa. La fața locului de unde s-a extras argila în sat. Cenușa a fost prezent. Indică că acel loc de unde s-a extras argila în sat. Cenușa, nu reprezintă carieră, doar era o gunoiște. La negocierile privind permisiunea extragerii argilei din acel loc, nu a participat. Indicația de a extrage argilă din acel loc, a fost de la *****. De la domnul ***** , nu a solicitat acte care permite extragerea argilei. Lucrări de amenajare a

gunoiștii au fost făcute de întreprindere, au îndreptat drumul și au amenajat gunoiștea. Întreprinderea lor au reparat în sat. Cenușa două porțiuni de drum, în varianta albă. La reparația acestor porțiuni de drum au folosit pietriș de la Ștefănești. Nu cunoaște dacă primăria a perfectat actele necesare pentru amenajarea gunoiștii. Când s-a efectuat lucrul în teritoriu nu a cunoscut-o pe Brumă Vera și nici nu a discutat cu ea. Declară că s-au extras aproximativ 4-5 mașini –camioane în total 14 tone. Încetarea excavării a avut loc în urma gălăgiei din partea cetățenilor din sat, personal la fața locului nu a fost. Nu-și aduce aminte dacă la fața locului au fost careva organe de resort. Comunică că a fost telefonat de o persoană care încărca mașina și că i-a fost comunicat să stopeze încărcarea.

Drept mijloace de probă în susținerea vinovăției inculpatei Bruma Vera în comiterea infracțiunii nominalizate, acuzatorul de stat a reținut :

VOLUMUL I

- Ordonanță de începere a urmăririi penale din 10 noiembrie 2017. Prin care s-a dispus începerea urmăririi penale conform elementelor infracțiunii prevăzute la art. 328 alin.(3) lit. d) Cod penal (f.d.1);
- Informația Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, eliberată în contextul demersului Procuraturii, privind prezentarea materialelor referitoare la încălcarea legislației ce reglementează protecția mediului, controlului efectuat în limitele sat. Cenușa r-nul Florești (f.d.8);
- Proces verbal de cercetare la fața locului din 16 august 2017 (f.d.9)
- Raport nr.09-22-043 din 04.09.2017, cu privire la rezultatele controlului în limitele sat. Cenușa r-nul Florești. (f.d.10);
- Raport nr.09-21-035 din 04.09.2017 privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul extragerii nelegitime a substanțelor minerale utile. (f.d.11);
- Comunicatul Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale din 04.09.2017 nr.07/09 (f.d.12-13);
- Notă informativă eliberată de Inspectoratul Ecologic de Stat, Inspekția Ecologică Florești.(f.d.204);
- Notă Informativă din 14 aprilie 2017. (f.d.205);
- Cerere din 14 aprilie 2017, cu privire la intentarea procedurii de executare.(f.d.206);
- Proces verbal cu privire la contravenție din 13 aprilie 2017, prin care Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst” a fost sancționată cu amendă în baza art. 119 Cod contravențional. (f.d.207);

- Comunicare din 15 mai 2017 (f.d.208);
- Hotărâre pe cauza contravențională nr.125 din 12 mai 2017, prin care i s-a aplicat Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, amendă în mărime de 200 unități convenționale. (f.d.209-2010);
- Demers către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale cu privire la evaluarea prejudiciului cu privire la extragerea ilicită a argilei. (f.d.211);
- Răspuns din 04.09.2017 (f.d.212);
- Raport din 04.09.2017 nr. 09-22-043 cu privire la rezultatele controlului în limitele sat. Cenușa r-nul Florești (f.d.213);
- Raport nr.09-21-035 din 04.09.2017 privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul extragerii nelegitime a substanțelor minerale utile (f.d.214);

VOLUMUL II

- Comunicarea cet. Bruma Vera din 25.01.2018 nr. 77 (f.d.13);
- Sesizare din 30 martie 2017 nr.238 la Inspekția Ecologică Florești (f.d.15);
- Notă informativă nr 34 din 14 aprilie 2017, cu referire la sesizarea primarului Bruma Vera. (f.d.16);
- Lista consilierilor locali, raionali reprezentanții firmei „Nouconst” Societate cu Răspundere Limitată, care au participat la întrunirea de lucru. (f.d.17);
- Hotărâre din 01 iulie 2015, prin care a fost validat mandatul primarului Bruma Vera. (f.d.20);
- Proces verbal de cercetare la fața locului din 18 mai 2017 (f.d.22-26);
- Proces verbal de cercetare la fața locului din 18 mai 2017 (f.d.27-32);
- Ordonanță de punere sub învinuire din 30 iulie 2018 (f.d.80).

Inculpata asistată de avocat în ședința de judecată nu și-a recunoscut vina în faptele incriminate, solicitând adoptarea unei sentințe de achitare.

Astfel, în ședința de judecată, Brumă Vera *****, a declarat că nu recunoaște vina în cele încriminate. Menționează faptul că terenul în extravilan și Primăria comunei Roșietici, nu are nici un drept de a hotărî soarta aceluși teren. Începând de la Ordonanța începerii urmăririi penale din 10.11.2017, legea de care este învinuită, nu are nici o tangență cu vina încriminată și anume: Legea din 28.12.2006, Legea Administrației Publice Locale art.14, aici sunt competențele consiliului local, care nu are nici o

legătură cu atribuțiile primarului. Art.29, atribuțiile de bază a primarului, unde se indică atribuțiile, însă nu are nici o atribuție cu terenul în cauză. Art.77 alin.(3), nu este de acord cu ceea ce i se încredințează. După ce a fost aleasă în funcție de primar, în luna iulie 2015, firma Societate cu Răspundere Limitată „Litarcom”, efectuau lucrări la reparația drumului R18 Florești-Nicolaevca-Sîngerei. După ce s-a efectuat mai mult de jumătate din lucrări, a observat că din groapa de zăcăminte sau luat câteva mașini de argilă. Comunică că în perioada de schimb a fostului primar cu noul primar a fost extrasă argilă din carieră. Când s-a adresat la responsabilul, administratorul firmei, dumnealui i-a prezentat permisiunea de extragere, de la Ecologia Chișinău, menționând că, teritoriul aparține statului Republica Moldova, dar nu Primăriei. În perioada anilor 2016-2017, terenul unde se afla cariera, nu aparținea nimănui, consideră că aparține statului. După mai multe certitudini, probleme care au avut loc, în legătură cu reparația, aceste lucrările au fost stopate. Argila a fost transportată practic în întregime de la cariera din satul Ștefănești și satul Cașunca. Numai câteva mașini s-au luat din satul Cenușa. După mai multe evaluări, în toamna anului 2016, a reînceput construcția drumului Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”. La început au demontat tot și lutul care era adus adică argila folosită au depozitat-o pe marginea drumului și în primăvara anului 2017, șeful Inspecția Ecologică Florești, domnul Ciorbă a sunat și i-a spus că în proiectul reparația drumului R18 este inclusă și amenajarea unei gunoiște. Indică că a scris demers la Inspecția Ecologică Florești și pe data de 01.03.2017, a trimis demersul la instanța dată cu selectarea locului pentru gunoiște. Declară că, în momentul când a primit informație de la Inspecția Ecologică Florești, îndată a trimis demers la Inspecția Ecologică Florești, cu propunerea de a găsi teritoriu adecvat pentru gunoiștea tip, mai apoi terenul urma a fi ales de organele competente. Mai târziu a aflat că în proiectul de drum R18, nu era inclusă nici o construcție de gunoiște, din acest motiv s-a stopat și consideră că aceasta a fost o momeală. Comunică că pe parcurs s-au început dezbateri între o parte din locuitorii satului și vorbe precum că dânsa vinde lutăria și pe data de 30.03.2017, a depus sesizare iarăși la Inspecția Ecologică Florești, precum că din lutăria din sat. Cenușa, ilegal se extrage argila. Pe data de 13 aprilie 2017, a primit o notă informativă că, faptul s-a adevărit și materialele au fost transmise instanțelor de resort care să clarifice problema. Indică că, a făcut destul, că a anunțat organele care au în obligațiunea lor să rezolve această problemă. Dar, deoarece s-a început problema că Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst”, nu putea să termine lucrările, deoarece le mai trebuia o cantitate oarecare de argilă, care urma a fi adusă de la fabrica de sticlă din

Florești. Deoarece licența era expirată nu putea aduce, menționează că la apariția problemei extragerii ilicite de argilă din sat. Cenușa, drumul era deja de mai mult de jumătate făcut și atunci a fost chemată în biroul președintelui raionului Florești, unde se aflau mai mulți participanți și i s-a comunicat că este necesar de finisat drumul dar pentru aceasta este nevoie de ceva argilă. Declară că nu a dat nici un acord de aprobare, pentru că cunoștea că nu se află în competența sa să rezolve astfel de întrebare. Indică că lutăria nu era inclusă în proprietatea Unității Administrativ Teritoriale Roșietici, nu era declarată proprietate a comunității și nici documentar nu avea nimic. A comunicat atunci că va face niște întruniri cu locuitorii satului, consilierii locali, reprezentanți ai Consiliului Raional și reprezentanți ai Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, fapt pe care l-a și făcut. A avut o întrunire cu consilierii locali nedocumentată, unde erau prezenți și persoanele enumerate mai sus. Deoarece în comună sunt trei sate, consilierii au comunicat că ar fi bine în schimbul cantității de argilă necesară, să se efectueze careva lucrări în teritoriu. S-a hotărât să mai aibă loc o întrunire numai consilierii din sat. Cenușa și să hotărască ce lucrări să fie efectuate. A doua întrunire a avut loc la casa de cultură din sat. Cenușa, unde au hotărât ca să se repare trei porțiuni de drum din sat. Cenușa, în varianta albă și să se repare gunoiștea. După întrunirea cu consilierii, a mai avut loc o întrunire la fața locului la lutărie cu locuitorii satului, consilierii locali, reprezentanți ai Consiliului Raional și reprezentanți ai Societății cu Răspundere Limitată „Nouconst”, unde au fost informați cetățenii satului în ce constă problema, la care toți au fost de acord să fie luată argila și să fie reparat, căci după spusele lor fiecare a luat lut cum a dorit și cât a dorit. La primele două ședințe cu consilierii comunică că nu a menționat că terenul se află în extravilan, din motiv că se cunoștea acest fapt. Ultima întrunire a fost în biroul președintelui Raional Florești, unde președintele a comunicat ca să le permită de a lua argilă. I-a comunicat președintelui cerințele locuitorilor și să fie hotărât de Consiliul Raional cum să procedeze. A comunicat celor prezenți la întrunire că terenul nu aparține primăriei și nu poate să hotărască nimic în privința lui. A mai cerut confirmare de la Consiliul Raional, că permite să fie extrasă argila. Propunerea dată a mai parvenit în timpul ședinței și de la Gonciar vice-președintele raionului, deoarece el a participat la toate ședințele/intrunirile din teritoriu, la care președintele i-a răspuns că permite să fie extrasă argila, dar nu are nevoie de nicio hârtie că nu-și face la ea acasă și că acolo se i-a de la stat și se face tot în favoarea statului și să mergem să facem drumurile că cetățenii au nevoie de drumuri. Firma a fost și a luat argilă, dar a luat într-adevăr câteva mașini și nu tonajul care este indicat 5100 m³. Gunoiștea a fost curățată, a fost

nivelată fosta gunoiște necalitativ și drumurile au fost făcute. Indică că cariera/gunoiștea nu este înregistrată în registrul bunurilor imobile și nici nu are număr cadastral. Conform raportului Agenției pentru Geologie din Republica Moldova și din declarațiile reprezentanților agenției s-a măsurat tot perimetrul carierei, dar acea carieră nu are 10 ani dar poate avea și peste 100 ani, din care toate satele comunei și cele din apropiere și-au făcut case. Amenda dată de Agenția pentru Geologie din Republica Moldova, firmei Societatea cu Răspundere Limitată „Nouconst” de 10000 lei, echivalează cu cantitatea de argilă extrasă de către ei. Din declarațiile martorilor cel mai cinstit a fost domnul Iazinschi Andrei, unde și dumnealui remarcă faptul că, Consiliul Raional Florești, Inspekția Ecologică Florești, primarul comunei Roșietici, la ultima ședință din biroul președintelui s-a hotărât să se extragă argila, toți prezenți au hotărât și trebuia toți să fie învinuiți, dar nu numai dânsa. De multe ori i s-a solicitat de la reprezentanții firmei în special de la Ion Spiridon și președintele raionului să-și retragă sesizarea la care a refuzat, deoarece cunoștea că aceasta este arma cu care se apără. Indică că toți care au spus că au avut acord verbal cu primarul sunt crezuți, iar că s-a extras 5-6 mașini de lut nimeni nu crede. Declară că nu vede nici un abuz din partea ei. Comunică că nu cunoaște și nici nu a fost prezentă la convorbirile dintre Gonciar și reprezentantul firmei Ion Spiridon și nici despre concluziile lui Gonciar nu le cunoaște referitoare la extragerea argilei. Declară că nici la o ședință a consiliului local nu a fost pus în ordinea de zi care se elaborează de către secretarul consiliului la propunerea primarului, întrebările cu privire la reparația drumului, amenajarea gunoiștii și extragerea argilei. Indică că a făcut cunoștință cu actele întocmite de Agenția pentru Geologie din Republica Moldova, care au fost întocmite în urma măsurărilor la fața locului. Când au avut loc măsurările la fața locului a fost împreună cu reprezentantul agenției inginerul cadastral, în acel moment fusese la Procuratură, dar nu i s-a explicat nimeni dreptul de a contesta actele întocmite.

Prin administrarea probelor prezentate, instanța de judecată consideră că învinuirea înaintată inculpatei Brumă Vera în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, nu s-a confirmat, iar probele prezentate de către acuzator de stat în cadrul cercetării judecătorești doar confirmă nevinovăția acesteia, din acest motiv în baza art.390 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, urmează să fie achitată din următoarele motive.

Potrivit dispoziției art.325 alin. (1) Cod de procedură penală – *judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.*

Instanța de judecată reține că, acțiunile inculpatei, au fost încadrate de către acuzatorul de stat, în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, adică neglijența în serviciu, potrivit indicilor calificativi - *neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de demnitate publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.*

Potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Astfel, instanța de judecată ține să menționeze că, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii, iar potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Așadar, instanța de judecată reiterează că, acțiunile inculpatei, au fost încadrate de către acuzatorul de stat, în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, adică neglijența în serviciu, potrivit indicilor calificativi - *neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de demnitate publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.*

Ab initio, instanța ține să sublinieze că fapta prejudiciabilă înscrisă la art.329 Cod penal, poate lua forma unui comportament *activ*, precum și a unui *pasiv*. Mai exact, *îndeplinirea necorespunzătoare* a obligațiilor de serviciu implică manifestarea unui comportament *activ*. În opoziție, *neîndeplinirea* de către persoana publică a obligațiilor sale de serviciu presupune adoptarea unei conduite *pasive*. Cu alte cuvinte, fapta prejudiciabilă se poate concretiza în comisiune și în omisiune. Bunăoară, fapta prejudiciabilă prevăzută la alin.(1) art.329 Cod penal se particularizează prin aceea că făptuitorul fie nu realizează în genere ceea ce-i revine potrivit competenței de serviciu, fie își îndeplinește obligațiile de serviciu de o manieră necorespunzătoare. *In concreto*, posibilitatea manifestării ambelor forme ale conduitei infracționale

se desprinde din expresia „neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare”.

Astfel, instanța de judecată notează că, fapta de săvârșirea căreia este învinuită persoana, trebuie să fie clară pentru aceasta, principiu care este consfințit în art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Acest principiu este parte integrantă al dreptului la un proces echitabil și stabilește că, orice persoană este în drept să cunoască în ce este învinuită, pentru a-și alege metodele de apărare. Învinuirea adusă urmează să cuprindă nu numai cauza acuzației, adică faptele materiale care alcătuiesc temeiul acuzației, ci și natura acesteia, și anume, clasificarea juridică a acelor fapte materiale, pentru ca acuzatul să-și poată pregăti apărarea, aceasta constituind o condiție obligatorie pentru asigurarea echității procedurilor.

Prin urmare, instanța de judecată ține să menționeze că, acuzatorul de stat neîntemeiat a decis să reflecte în mod echivoc cele două modalități normative de exprimare a faptei prejudiciabile „neîndeplinirea sau îndeplinirea” în acțiunile inculpatei. Or, în textul de calificare acestea sunt dispersate prin conjuncția „sau”. O asemenea calificare este inexactă.

Or, reieșind din textul actului de modificare a învinuirii, se observă stabilirea de către acuzatorul de stat a comportamentului *activ* a inculpatei exprimat prin cuvintele cheie „și-a îndeplinit necorespunzător obligațiile sale de serviciu”, „în baza unui acord verbal a permis”, „ca urmare a acțiunilor sale neglijente”.

La fel, acuzatorul de stat nu a stabilit cu exactitate atitudinea incriminată inculpatei exprimată prin „neglijență” sau „neconștiincioasă”, or, acestea la fel sunt dispersate prin conjuncția „sau”.

Prin urmare, aceasta demonstrează că acuzatorul de stat nu a determinat cu exactitate conținutul faptei prejudiciabile prezente în cazul dedus judecății. Este cu neputință o atare încadrare, limitată la simpla preluare a textului normei de incriminare și transpunere a acestuia în actul aplicativ emis, fără o individualizare a conținutului normei aplicabile la semnele faptei penale concrete.

În sensul dat, pornind de la rolul decizional conferit instanțelor de a înlătura **dubiile** ce persistă cu ocazia interpretării normelor (cauza *Cantoni v. Franța*, nr. 17862/91, hotărâre din 15 octombrie 1996, § 29,32, și cauza *Kafkaris v. Cipru*, hotărâre din 12 februarie 2008, § 140-141), instanța de judecată consideră necesar a aplica principiul *nullum crimen sine lege* potrivit cărui legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului prin analogie.

Cu referire la elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 329 Cod penal, instanța reține că ***obiectul juridic special*** al infracțiunii prevăzute la alin. (1) art. 329 Cod penal îl formează relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care presupune îndeplinirea corespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor sale de serviciu.

Obiectul material al acestei infracțiuni îl reprezintă corpul persoanei sau bunurile mobile ori imobile. Persoana fizică sau juridică, ale cărei drepturi sau interese ocrotite de lege suferă daune în proporții mari, este victima infracțiunii specificate la alin. (1) art. 329 Cod penal.

Latura obiectivă a infracțiunii examinate are următoarea structură:

1) fapta prejudiciabilă care se exprimă în ***acțiunea*** sau ***inacțiunea*** de ***neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu***;

2) ***urmările prejudiciabile, și anume - daunele în proporții mari cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice***;

3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Cât privește fapta prejudiciabilă prevăzută la alin. (1) art. 329 Cod penal, aceasta se particularizează prin aceea că făptuitorul fie nu realizează în genere ceea ***ce-i revine potrivit competenței de serviciu***, fie își îndeplinește obligațiile de serviciu de o manieră necorespunzătoare (adică, la momentul nepotrivit, în volum incomplet, într-un mod inexact, necalitativ etc.).

În procesul de calificare a faptei întâi de toate urmează a fi stabilite - în baza legilor, altor acte normative, ordinelor, instrucțiunilor etc., obligațiile care îi reveneau făptuitorului, sarcinile concrete pe care urma să le îndeplinească acesta.

În niciun caz nu pot fi considerate suficiente afirmațiile abstracte privind o oarecare neexecutare de către făptuitor a obligațiilor de serviciu, privind lipsa unui control adecvat din partea acestuia asupra comportamentului altor persoane, privind lipsa de atenție, diligentă, prudență, vigilență etc. din partea făptuitorului.

Din dispoziția de la alin. (1) art. 329 Cod penal, reiese că fapta prejudiciabilă analizată cunoaște două modalități normative cu caracter alternativ:

1) Inacțiunea de neîndeplinire a obligațiilor de serviciu;

2) Acțiunea de îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu.

Prima din aceste modalități presupune omisiunea făptuitorului de a-și îndeplini obligațiile de serviciu, ***obligațiile decurgând din competența lui de serviciu***, pe care făptuitorul putea și trebuia să le îndeplinească. Făptuitorului

nu i se pot incuba obligații care nu intră în sfera lui de competență. La fel, făptuitorului nu i se poate incrimina fapta prevăzută la alin. (1) art. 329 Cod penal, dacă la momentul comiterii faptei: 1) făptuitorul nu putea să-și îndeplinească obligațiile de serviciu; 2) făptuitorul nu trebuia să-și îndeplinească obligațiile de serviciu; 3) făptuitorul nu putea și nu trebuia să-și îndeplinească obligațiile de serviciu.

La rândul său, cea de-a doua modalitate normativă a faptei prejudiciabile, presupune o asemenea conduită a făptuitorului, când acesta, deși acționează în direcția îndeplinirii obligațiilor sale de serviciu, totuși o face într-un mod defectuos, adică altfel decât s-ar fi convenit să le îndeplinească.

Infrațiunea prevăzută la alin. (1) art. 329 Cod penal este o infrațiune materială. Ea se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții mari intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Latura subiectivă a infrațiunii specificate la alin. (1) art. 329 Cod penal se caracterizează prin imprudență.

Nemijlocit în textul alin. (1) art. 329 Cod penal sunt enunțate cauzele subiective ale neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu: a) atitudinea neglijentă față de obligațiile de serviciu; b) atitudinea neconștiincioasă față de obligațiile de serviciu. Aceste cauze au un caracter alternativ.

În același timp, lista lor este exhaustivă. De aceea, nu poate fi aplicat alin. (1) art. 329 Cod penal în cazul în care oricare alte cauze stau la baza neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Neglijență față de obligațiile de serviciu presupune o poziție necugetată, negândită, a făptuitorului. La rândul său, atitudinea neconștiincioasă față de obligațiile de serviciu presupune o poziție de complezență sau o lipsă de onestitate a făptuitorului. Dacă făptuitorul manifestă o atitudine neglijentă față de obligațiile de serviciu, atunci față de urmările prejudiciabile dovedește imprudență concretizată sub formă de neglijență. Dacă însă făptuitorul manifestă o atitudine neconștiincioasă față de obligațiile de serviciu, atunci față de urmările prejudiciabile dovedește fie încredere exagerată, fie neglijență.

În consecință, în situația neglijenței în serviciu având la bază încrederea exagerată, făptuitorul își dă seama de caracterul prejudiciabil al neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor sale de serviciu ca rezultat al atitudinii neconștiincioase față de ele, prevede producerea daunelor în proporții mari intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

dar consideră în mod ușuratic că aceste urmări prejudiciabile vor putea fi evitate, în situația neglijenței în serviciu având la bază neglijența, făptuitorul nu-și dă seama de caracterul prejudiciabil al neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor sale de serviciu ca rezultat al atitudinii neglijente față de ele, nu prevede posibilitatea survenirii daunelor în proporții mari intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, deși trebuia și putea să prevadă producerea acestor urmări prejudiciabile.

Totodată, nu poate fi aplicată răspunderea conform art. 329 alin. (1) Cod penal, dacă făptuitorul nu-și dădea seama de caracterul prejudiciabil al neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor sale de serviciu, nu prevede posibilitatea survenirii saunelor în proporții mari intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice și, conform circumstanțelor cauzei, nici nu trebuia sau nu putea să prevadă producerea acestor urmări prejudiciabile.

Subiectul infracțiunii prevăzute la alin. (1) art. 329 Cod penal este persoana fizică responsabilă care la momentul comiterii faptei a atins vârsta de 16 ani. De asemenea, subiectul trebuie să aibă calitatea specială de persoană publică.

Conform art. 123 Cod penal, prin persoană cu funcție de răspundere se înțelege persoana căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale ori într-o subdiviziune a lor, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin stipularea legii, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.

Totodată, instanța de judecată ține să menționeze că, potrivit *hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 15 mai 2017, cu privire la aplicarea legislației, referitoare la răspunderea penală pentru abuzul de putere sau abuzul de serviciu, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, precum și neglijența în serviciu*, pct. 6, prevede că, infracțiunea de neglijență în serviciu (art. 329 CP) este dependentă de existența prealabilă a unui serviciu, în care persoana publică își desfășoară activitatea și în competențele căreia intră săvârșirea unor fapte de natura celor care ocazionalizează neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu împotriva intereselor publice ori private. Astfel, pentru reținerea la încadrare a art. 329 CP, persoana publică ***trebuie să încalce o obligație de serviciu***, respectiv, să nesocotească sau să nu respecte o sarcină ***ce derivă din obligațiile de serviciu***, încălcare care se poate manifesta alternativ prin:

- neîndeplinirea obligațiilor de serviciu;

- îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu.

Punctul 6.1. din aceeași hotărâre, stipulează că, în sensul alin. (1) art. 329 CP, prin „neîndeplinirea obligațiilor de serviciu” se înțelege omisiunea persoanei publice de a realiza unele activități, **ce intră în obligațiile sale de serviciu**, pe care aceasta putea și trebuia să le îndeplinească, în virtutea serviciului în exercițiul căruia se afla inculpatul. La rândul său, „îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu” presupune săvârșirea de către persoana publică a unor activități pentru a îndeplini obligațiile sale de serviciu, însă în mod defectuos, altfel decât se cuvine să fie îndeplinite, putând viza momentul îndeplinirii (la momentul nepotrivit, cu întârziere); întinderea obligației (în volum incomplet); conținutul obligației (în mod necalitativ) etc..

La fel, reieșind din conținutul hotărârii sus nominalizate, pct. 6.2., instanțele de judecată vor ține cont că **infrațiunea de neglijență în serviciu (art. 329 CP) va subzista numai atunci când făptuitorul comite o încălcare a obligațiilor de serviciu, aflate în exercițiul funcției**. Prin obligații de serviciu se înțeleg acele îndatoriri, care cad în sarcina unei persoane publice, potrivit normelor ce reglementează serviciul respectiv ori care sunt inerente naturii aceluia serviciu. Normele ce reglementează obligațiile de serviciu sunt variate, fiind cuprinse în legi și acte normative subordonate legii, unele dintre care stabilesc îndatoriri cu caracter general (care trebuie îndeplinite de către toate persoanele publice), iar altele stabilesc îndatoriri specifice fiecărei categorii de persoane publice, în parte. Astfel, instanțele de judecată vor examina, cu prudență, în fiecare caz aparte, în baza materialului probator, având în vedere actele normative, care reglementează serviciul, în exercițiul căruia se afla inculpatul, dacă ultimul a avut sau nu îndatorirea, a cărei încălcare i se impută. Răspunderea penală pentru infrațiunea prevăzută la art. 329 CP va fi angajată și în ipoteza în care persoana publică nu a îndeplinit sau a îndeplinit în mod defectuos o dispoziție individuală dată de către organul ierarhic superior, având la bază o prevedere legală, a cărei aplicare intra în competența sa, dacă prin aceasta au fost cauzate daune, în proporții mari, intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice. Aceasta deoarece dispoziția dată unei persoane publice de către organul ierarhic superior, având la bază o prevedere legală, a cărei aplicare intra în competența sa, constituie o îndatorire de serviciu pentru subordonat, astfel încât nerespectarea ei din imprudență, formează conținutul faptei prejudiciabile a infrațiunii de neglijență în serviciu.

Dacă făptuitorul comite o încălcare a obligațiilor profesionale, nu a obligațiilor de serviciu, reținerea la încadrare a art. 329 CP se exclude.

În această ordine de idei, instanța de judecată observă că, potrivit actului de învinuire, acuzatorul de stat a reținut în sarcina inculpatei Verei Brumă, ignorarea și nerespectarea a un șir de norme legale, și anume:

art.14 alin.(2) lit. b), c), d), e), f), h) din Legea nr.436 din 28.12.2006, privind administrația publică locală, care stipulează că: „pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite de art. 4 al Legii privind descentralizarea administrativă, **consiliul local** realizează următoarele competențe:

b) administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale statului (comunei);

c) decide darea în administrare, concesiunea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului public al satului (comunei), precum și a serviciilor publice de interes local, în condițiile legii;

d) decide vânzarea, privatizarea, concesiunea sau darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului privat al satului (comunei), în condițiile legii;

e) decide atribuirea și schimbarea destinației terenurilor proprietate a satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii;

f) decide asupra lucrărilor de proiectare, construcție, întreținere și modernizare a drumurilor, podurilor, fondului locativ în condițiile Legii cu privire la locuințe, precum și a întregii infrastructuri economice, sociale și de agrement de interes local;

h) decide înființarea instituțiilor publice de interes local, organizează serviciile publice de gospodărie comunală, determină suportul financiar în cazul cheltuielilor bugetare, decide asupra regulilor de asigurare a curățeniei în localitate;

-**art. 73 alin. (1) și (2) din Legea nr.436 din 28.12.2006, privind administrația publică locală**, care stipulează că „Serviciile publice locale se organizează de către **consiliul local**, la **propunerea** primarului, în domeniile de activitate descentralizate stabilite pentru unitățile administrativ-teritoriale de nivelurile întâi și al doilea, în limita mijloacelor financiare disponibile. Consiliul local poate decide contractarea anumitor servicii publice de interes local de la persoane fizice și juridice de drept privat, în condițiile legii;

- **art.77 alin.(3) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală**, care stipulează că, bunurile domeniului privat al unității administrativ teritoriale pot fi înstrăinate, date în administrare, în arendă ori în locațiune în condițiile legii;

- **art.71 Cod funciar al Republicii Moldova** care stipulează că, schimbarea destinației terenurilor agricole, cu excepția categoriilor de

terenuri prevăzute la art. 72 al prezentului Cod, se aprobă: prin hotărâre a Guvernului – pentru terenul agricol proprietate a statului, cu avizul consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi pe al cărei teritoriu se află terenul; prin *decizie a consiliului* unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau al doilea, prin decizie a consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi pe al cărei teritoriu se află terenul proprietate a persoanei fizice sau juridice, în temeiul cererii proprietarului. Schimbarea destinației terenurilor agricole se realizează conform procedurii prevăzute în regulamentul aprobat de Guvern;

- **art. 73 Cod funciar al Republicii Moldova**, care reglementează schimbarea modului de folosință a terenurilor agricole;

- **art.18 din Legea nr.1347 din 09.10.1997 privind deșeurile de producție menajere**, care reglementează cerințele privind depozitarea (înhumarea) și păstrarea deșeurilor;

- **art. 16, art. 18, art. 22, art. 24, art. 35 și art. 59 din Codul subsolului al Republicii Moldova**, care reglementează temeuri ce aparține a dreptului de folosință asupra sectoarelor de subsol; atribuirea în folosință a sectoarelor de subsol; perimetrele geologice și miniere; atribuirea în folosință a sectoarelor de subsol pentru extragerea substanțelor minerale utile; licențierea extragerii substanțelor minerale utile sau apelor minerale naturale și potabile; exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile.

La acest capitol, instanța de judecată ține să menționeze că, art. 1 din Legea nr.436 din 28.12.2006, privind administrația publică locală, noțiunea de *primar* se definește ca, autoritate reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și *executivă a consiliului local*, aleasă prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, iar noțiunea de *consiliu local* prevede autoritate reprezentativă și *deliberativă* a populației unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau al doilea, *aleasă în vederea soluționării problemelor de interes local*.

Articolul 5 alin. (1) din aceeași Lege, prevede că, autoritățile administrației publice locale prin care se realizează autonomia locală în sate (comune), orașe (municipii) sînt *consiliile locale, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive*.

Potrivit art. 14 alin. (2) din Legea nr.436 din 28.12.2006, privind administrația publică locală, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe:

a) decide punerea în aplicare și modificarea, în limitele competenței sale, a impozitelor și taxelor locale, a modului și a termenelor de plată a acestora, precum și acordarea de facilități pe parcursul anului bugetar;

b) administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului);

c) decide darea în administrare, concesionarea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, precum și a serviciilor publice de interes local, în condițiile legii;

d) decide vânzarea, privatizarea, concesionarea sau darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii;

e) decide atribuirea și schimbarea destinației terenurilor proprietate a satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii;

f) decide asupra lucrărilor de proiectare, construcție, întreținere și modernizare a drumurilor, podurilor, fondului locativ în condițiile Legii cu privire la locuințe, precum și a întregii infrastructuri economice, sociale și de agrement de interes local;

f¹) decide, în condițiile legislației în vigoare, asupra tăierii, defrișării arborilor și arbuștilor din spațiile verzi proprietate publică a unității administrativ-teritoriale și/sau asupra strămutării lor;

g) decide efectuarea auditului intern;

h) decide înființarea instituțiilor publice de interes local, organizează serviciile publice de gospodărie comunală, determină suportul financiar în cazul cheltuielilor bugetare, decide asupra regulilor de asigurare a curățeniei în localitate;

i) decide, în condițiile legii, înființarea întreprinderilor municipale și societăților comerciale sau participarea la capitalul statutar al societăților comerciale;

i¹) decide asupra atribuirii terenurilor pentru amplasarea stupinelor;

j) decide, în condițiile legii, asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale, inclusiv din străinătate, pentru realizarea unor lucrări și servicii de interes public, pentru promovarea și protejarea intereselor autorităților administrației publice locale, precum și colaborarea cu agenți economici și asociații obștești din țară și din străinătate în scopul realizării unor acțiuni sau lucrări de interes comun;

j¹) decide delegarea competenței de aprobare a tarifelor la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;

k) decide stabilirea de legături de colaborare, cooperare, inclusiv transfrontalieră, și de înfrățire cu localități din străinătate;

l) aprobă, la propunerea primarului, organigrama și statele primăriei, ale structurilor și serviciilor publice din subordine, precum și schema de salarizare a personalului acestora;

m) aprobă statutul satului (comunei), orașului (municipiului) și regulamentul consiliului pe baza statutului-cadru și a regulamentului-cadru, aprobate de Parlament; aprobă alte regulamente și reguli prevăzute de lege;

n) aprobă bugetul local, modul de utilizare a fondului de rezervă, precum și a fondurilor speciale, aprobă împrumuturile și contul de încheiere a exercițiului bugetar; operează modificări în bugetul local;

o) aprobă, în condițiile legii, planurile urbanistice ale localităților din componența unității administrativ-teritoriale respective, precum și planurile de amenajare a teritoriului;

o¹) asigură integrarea și implementarea principiului egalității între femei și bărbați în politici, programe, acte normative și investiții financiare la nivel local și aprobă programe și contribuie la organizarea campaniilor de informare în acest domeniu în condițiile legii; examinează și adoptă decizii pe marginea rapoartelor și a informațiilor primarilor, informațiilor consilierilor despre situația în domeniu la nivel local; dezvoltă parteneriate cu organizații necomerciale și internaționale pentru realizarea politicilor locale în domeniu;

p) aprobă studii, prognoze și programe de dezvoltare social-economică și de altă natură;

p¹) aprobă, conform necesităților comunității, programe de dezvoltare a serviciilor sociale;

q) aprobă, în condițiile legii, norme specifice și tarife pentru instituțiile publice și serviciile publice de interes local din subordine, cu excepția tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu energie termică și de alimentare cu apă tehnologică, inclusiv aprobă cerințe privind regimul de lucru al întreprinderilor comerciale și de alimentație publică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și al persoanelor fizice care practică comerțul.

q¹) aprobă regulamentul de desfășurare a activităților de comerț în localitatea respectivă;

r) aprobă limitele admisibile de utilizare a resurselor naturale de interes local;

s) aprobă simbolică unității administrativ-teritoriale, atribuie sau schimbă denumirile de străzi, piețe, parcuri și de alte locuri publice în aer liber, stabilește data celebrării hramului localității respective, conferă

cetățenilor Republicii Moldova și celor străini cu merite deosebite titlul de cetățean de onoare al satului (comunei), orașului (municipiului), în condițiile legii;

s¹) aprobă regulile de întreținere a câinilor, a pisicilor și a altor animale domestice;

t) alege, la propunerea primarului, viceprimarul (viceprimarii), precum și îl (îi) eliberează din funcție, în condițiile prezentei legi;

u) numește, în bază de concurs desfășurat în condițiile Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, secretarul consiliului, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de serviciu ale secretarului, delegă primarului competența evaluării performanțelor lui profesionale;

v) contribuie la organizarea de activități culturale, artistice, sportive și de agrement de interes local; înființează și organizează târguri, piețe, parcuri și locuri de distracție și agrement, baze sportive și asigură buna funcționare a acestora;

w) desemnează reprezentantul său în instanțele de judecată, în litigiile privind legalitatea deciziilor adoptate și în cele care rezultă din raporturile cu alte autorități publice; formează, din rîndul membrilor săi, în funcție de specificul și necesitățile locale, comisii consultative de specialitate pentru diferite domenii de activitate, modifică componența acestora;

w¹) formează comisii administrative conform legislației în vigoare;

x) contribuie, în condițiile legii, la asigurarea ordinii publice, adoptă decizii privind activitatea poliției municipale, a pompierilor și formațiunilor de protecție civilă de interes local, propune măsuri de îmbunătățire a activității acestora;

y) contribuie la realizarea măsurilor de protecție și asistență socială, asigură protecția drepturilor copilului; decide punerea la evidență a persoanelor socialmente vulnerabile care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative; înființează și asigură funcționarea unor instituții de binefacere de interes local;

y¹) decide instituirea funcției de mediator comunitar în localitățile compact sau mixt populate de romi;

z) examinează informațiile consilierilor, ia decizii pe marginea lor; audiază dările de seamă și informațiile primarului, ale conducătorilor de subdiviziuni, întreprinderi municipale și instituții publice din subordine; ridică mandatul consilierilor în condițiile legii; inițiază, după caz, și decide desfășurarea referendumului local;

z¹) dispune consultarea publică, în conformitate cu legea, a proiectelor de decizii în problemele de interes local care pot avea impact economic, de mediu și social (asupra modului de viață și drepturilor omului, asupra culturii, sănătății și protecției sociale, asupra colectivităților locale, serviciilor publice), precum și în alte probleme care preocupă populația sau o parte din populația unității administrativ-teritoriale.

Totodată, art. 29 alin. (1) din Legea sus nominalizată, în vigoare la data presupusă ca fiind comisă infracțiunea, prevedea că, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art.4 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază:

- a) *asigură executarea deciziilor consiliului local;*
- b) propune, în condițiile legii, organigrama și statele primăriei, schema de salarizare a personalului acesteia și le supune aprobării consiliului local;
- c) numește, stabilește atribuțiile și încetează raporturile de serviciu sau de muncă cu șefii de subdiviziuni, de servicii, de întreprinderi municipale din subordinea autorității administrației publice locale respective, personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestora, contribuie la formarea și reciclarea profesională;
- d) stabilește atribuțiile viceprimarului (viceprimarilor);
- e) asigură elaborarea proiectului de buget local al unității administrativ-teritoriale pe următorul an bugetar și a contului de încheiere a exercițiului bugetar și le prezintă spre aprobare consiliului local;
- f) exercită funcția de ordonator principal de credite al satului (comunei), orașului (municipiului); verifică, din oficiu sau la cerere, încasarea și cheltuirea mijloacelor de la bugetul local și informează consiliul local despre situația existentă;
- g) răspunde de inventarierea și administrarea bunurilor domeniului public și celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului), în limitele competenței sale;
- h) exercită, în condițiile legii, supravegherea activităților din târguri, piețe, oboare, parcuri, spații verzi, locuri de distracție și agrement și ia măsuri operative pentru buna lor funcționare;
- i) propune consiliului local schema de organizare și condițiile de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, ia măsuri pentru buna funcționare a serviciilor respective de gospodărie comunală;
- i¹) organizează, în limita resurselor disponibile, studii privind tipurile de servicii sociale necesare comunității, elaborează și propune spre aprobare

consiliului local, conform necesităților stabilite, programe de dezvoltare a serviciilor sociale;

j) conduce, coordonează și controlează activitatea serviciilor publice locale, asigură funcționarea serviciului stare civilă, a autorității tutelare, contribuie la realizarea măsurilor de asistență socială și ajutor social;

j¹) asigură elaborarea studiilor de fezabilitate și propune spre aprobare listele bunurilor și serviciilor de interes public local pentru realizarea proiectelor de parteneriat public-privat;

j²) asigură monitorizarea și controlul realizării proiectelor de parteneriat public-privat în care autoritatea administrației publice locale participă în calitate de partener public;

k) eliberează autorizațiile prevăzute de lege;

l) asigură securitatea traficului rutier și pietonal prin organizarea circulației transportului, prin întreținerea drumurilor, podurilor și instalarea semnelor rutiere în raza teritoriului administrat;

l¹) asigură înregistrarea și evidența troleibuzelor, a ciclomotoarelor, a mașinilor și a utilajelor autopropulsate utilizate la lucrările de construcții sau agricole, care nu se supun înmatriculării, precum și a vehiculelor cu tracțiune animală, în corespundere cu regulamentul-tip aprobat de Guvern;

m) asigură repartizarea fondului locativ și controlul asupra întreținerii și gestionării acestuia în unitatea administrativ-teritorială respectivă;

m¹) desemnează agentul constatator în condițiile Codului contravențional;

n) reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice sau juridice din țară sau din străinătate, precum și în instanțele judecătorești, în condițiile legii; semnează actele și contractele încheiate în numele colectivității locale, cu excepțiile prevăzute de lege;

n¹) asigură executarea deciziilor consiliului local în vederea implementării politicii de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați în localitate, colaborează în acest scop cu instituții statale și organizații necomerciale și internaționale; coordonează activitatea unității gender din cadrul primăriei; examinează plîngerile persoanelor care se consideră victime ale discriminării; contribuie la educarea și sensibilizarea populației cu privire la eliminarea discriminării;

o) prezintă consiliului local, anual și ori de câte ori este necesar, rapoarte cu privire la situația social-economică a satului (comunei), orașului (municipiului);

p) înregistrează asociațiile obștești care intenționează să activeze în unitatea administrativ-teritorială respectivă;

q) exercită, în numele consiliului local, funcțiile de autoritate tutelară, supraveghează activitatea tutorilor și a curatorilor;

r) coordonează activitatea de asistență socială privind copiii, persoanele în etate, persoanele cu dizabilități, familiile cu mulți copii, familiile afectate de violență intrafamilială, alte categorii de persoane socialmente vulnerabile, sprijină activitatea asociațiilor obștești de utilitate publică din teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului);

s) asigură elaborarea planului general de urbanism și a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului și le prezintă spre aprobare consiliului local, în condițiile legii;

t) constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, sesizează organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările primarului;

u) ia măsuri de interzicere sau de suspendare a spectacolelor, reprezentațiilor sau altor manifestări publice care contravin ordinii de drept sau bunelor moravuri, care atentează la ordinea și liniștea publică;

v) propune consiliului local consultarea populației prin referendum în probleme locale de interes deosebit, ia măsuri pentru organizarea acestor consultări;

x) ia, în comun cu autoritățile centrale de specialitate și cu serviciile publice desconcentrate ale acestora, măsuri de prevenire și diminuare a consecințelor calamităților naturale, catastrofelor, incendiilor, epidemiilor, epifitotilor și epizootiilor și, în acest scop, dispune, cu titlu executoriu, mobilizarea, după caz, a populației, agenților economici și instituțiilor publice din localitate;

y) sprijină colaborarea cu localități din alte țări, contribuie la extinderea cooperării și a legăturilor directe cu acestea.

Prin urmare, instanța de judecată constată că, în atribuțiile primarului atribuite de Lege, nu este prevăzută acordarea permisiunii unei persoane întru efectuarea anumitor lucrări, fără consimțământul consiliului local, care are statut de factor decizional, în speță efectuarea lucrărilor de excavare a argilei.

Astfel, Brumă Vera, nu a încălcat careva obligațiuni de serviciu prin neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, or, cele constatate de către acuzatorul de stat nu derivă din obligațiile de serviciu, atribuite primarului, acesta în cadrul administrației publice locale îndeplinește atribuțiile de executor al deciziilor luate de către consiliul local,

or, infrațiunea de neglijență în serviciu va subzista numai atunci când făptuitorul comite o încălcare a obligațiilor de serviciu, aflate în exercițiul funcției.

Mai mult ca atât, instanța de judecată dimpotrivă a constatată precum că, Brumă Vera, a respectat cu strictețe obligațiunile sale de serviciu prevăzute de art. 29 alin. (1) din Legea nr.436 din 28.12.2006, privind administrația publică locală, și anume alin. (2) lit. t), care prevede că, primarul constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, sesizează organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările primarului.

Prin urmare, instanța de judecată menționează că, acuzarea de stat, le fel neîntemeiată, a reținut în acțiunile inculpatei, precum că „...Pe parcursul lunilor martie și aprilie anul 2017 în lipsa deciziei Consiliului local de schimbare a modului de folosință și de dare în arendă a terenului proprietate a administrației publice locale, fără petrecerea licitației publice, în lipsa perimetrului minier, planurilor de dezvoltare a lucrărilor miniere, proiectelor tehnice și de recultivare a terenurilor, etc., în baza unui acord verbal a permis SRL „Nouconst” extragerea neautorizată a substanțelor minerale – argilă...”.

Or, la data de 30 martie 2017, conducându-se de atribuțiile sale de serviciu, Brumă Vera, a expediat în adresa Inspecției Ecologice Florești, sesizarea nr. 238, potrivit căreia informează că, în s. Cenușa, la locul actualei gunoști neautorizate (la lutărie), are loc eventuala extragere a argilei pentru construcția drumului național R-18 (f. d. 30, vol. I), sesizare care a servit temei pentru intervenirea promptă a inspecției ecologice întru depistarea extragerii ilicite a argilei.

Astfel, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție din 13 aprilie 2017 (f. d. 31, vol. I) și hotărârea pe cauza contravențională nr. 125 din 12 mai 2017 (f. d. 33, vol. I), SRL „Nouconst”, a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenției prevăzute de art. 119 alin. (1) Cod contravențional, fiind stabilită sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 200 U.C., în urma căreia a fost achitată amenda în mărime de 5000 lei (f. d. 34A, vol. I).

Prin nota informativă nr. 34 din 14 aprilie 2017, Inspecția Ecologică Florești, informează primarul comunei Roșietici Bruma Vera, precum că, la 13 aprilie 2017, în urma examinării sesizării a fost depistat agentul economic SRL „Nouconst”, care efectuează lucrări de reparație a traseului R-18 Florești-Nicolaevca-Sîngerei, cu efectuarea extragerii resurselor minerale utile din fosta gunoște a s. Cenușa, pe faptul dat în conformitate cu art. 119 alin. (1) Cod contravențional, a fost întocmit proces-verbal contravențional cu

remiterea spre examinare Agenției pentru Geologie și Resurselor Minerale (f. d. 205, vol. I).

Prin urmare, acuzarea de stat neîntemeiat a reținut precum că, pe parcursul lunilor *martie și aprilie* anul 2017, Bruma Vera, în baza unui acord verbal a permis SRL „Nouconst” extragerea neautorizată a substanțelor minerale – argilă, or, pe data de 30 martie 2017, Bruma Vera, a sesizat organele competente referitor la extragerea ilicită a argilei de la lutăria s. Cenușa, în urma cărui fapt au fost sistate lucrările de excavare a argilei.

Revenind la încadrarea juridică, instanța de judecată observă că, acuzatorul de stat a constatat cauzarea daunelor în *proporții mari* drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, în urma presupuselor acțiuni ilegale ale inculpatei Brumă Vera, or, *infracțiunea prevăzută la alin. (1) art. 329 Cod penal este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții mari intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.*

Formarea concluziei a acuzatorului de stat întru constatarea cauzării daunelor în proporții mari, a servit drept Raportul nr. 09-22-043 din 04 septembrie 2012 cu privire la rezultatele controlului în limitele s. Cenușa, r-nul Florești și Raportul privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul extragerii nelegitime a substanțelor minerale utile nr. 09.21.035 din 04 septembrie 2017, efectuat de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale (f. d. 10-11, vol. I).

Astfel, potrivit Rapoartelor sus menționate, s-a constatat că, în rezultatul prelucrărilor datelor din teren de la excavația minieră din limitele s. Cenușa, r-nul Florești, suprafața totală afectată de lucrări miniere ilicite *recente*, constituie 1965 m²; suprafața pe care s-a constatat prezența abatajului de argilă care a fost extrasă *recent*, constituie 1020 m², grosimea medie a stratului util constituie 5 m, respectiv, volumul de argilă extrasă ilicit conform situației la 16 august 2017, constituie 5100 m³, fiind evaluat prejudiciul la suma 453486 lei.

În această ordine de idei, instanța de judecată ține să menționeze că, potrivit art. 93 alin. (1) Cod de procedură penală, probele sînt elemente de fapt dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei.

Totodată, potrivit art. 101 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din

punct de vedere al coroborării lor. Reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Conform art. 126 alin. (1) Cod penal, se consideră proporții *mariv* valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește *20 de salarii medii lunare pe economie* prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Totodată, prin Hotărârea Guvernului nr. 572 din 19 iulie 2017 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1233 din 09 noiembrie 2016 (Monitorul Oficial nr. 253-264 din 21.07.2017) s-a aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017, în mărime de 5600 lei.

Prin urmare, instanța de judecată apreciază critic constatările prezente în Raportul nr. 09-22-043 din 04 septembrie 2012 cu privire la rezultatele controlului în limitele s. Cenușa, r-nul Florești și Raportul privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul extragerii nelegitime a substanțelor minerale utile nr. 09.21.035 din 04 septembrie 2017, efectuat de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, or, deși în conținutul rapoartelor sus nominalizate își face prezența cuvântul „*recente*”, adică „suprafața totală afectată de lucrări miniere ilicite recente”, potrivit DEX-ului, expresia recent se interpretează în următorul mod „*care s-a petrecut, s-a întâmplat, a apărut de curând; care datează de puțină vreme*”.

Astfel, instanța observă că, Verei Brumă, i se incriminează precum că, în luna *martie și aprilie* 2017, a comis infracțiunea de neglijență în serviciu, iar Raportul nr. 09-22-043 cu privire la rezultatele controlului în limitele s. Cenușa, r-nul Florești și Raportul privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul extragerii nelegitime a substanțelor minerale utile nr. 09.21.035, datează din 04 septembrie 2017, fiind întocmit în rezultatul controlului efectuat la 16 august 2017, adică fiind efectuat controlul peste o perioadă relativ mai îndelungată (3 luni), și întocmit peste 4 luni, de la data când au avut loc lucrările de excavație a argilei.

Prin urmare, pornind de la principiul *in dubio pro reo*, instanța nu poate pune la baza unei hotărâri de condamnare constatările prezente în Raportul nr. 09-22-043 din 04 septembrie 2012 cu privire la rezultatele controlului în limitele s. Cenușa, r-nul Florești și Raportul privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul extragerii nelegitime a substanțelor minerale

utile nr. 09.21.035 din 04 septembrie 2017, efectuat de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, dat fiind faptul că, nu este clar dacă între timp din momentul depistării excavației de argilă (sesizarea nr. 238 din 30 martie 2017), constatării faptei contravenționale și stopării lucrărilor de excavație (proces-verbal cu privire la contravenție din 13 aprilie 2017) până la întocmirea rapoartelor de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale din 04 septembrie 2017, nu s-ar mai fi produs alte careva lucrări de excavație a argilei.

Mai mult ca atât, reieșind din declarațiile martorilor audiați în cadrul cercetării judecătorești, și anume *Sîrbu Marin*, ultimul a indicat că, a activat în calitate de administrator al SRL „Nouconst”, iar în urma lucrărilor de excavație s-au extras aproximativ 5-10 camioane, totodată martorul *Său Spiridon*, în cadrul ședinței de judecată a indicat precum că s-au extras aproximativ 10-15 camioane de argilă, iar martorul *Botnaru Sergiu*, care nemijlocit era responsabil de lucrările de excavație a argilei, a indicat că din lutăria s. Cenușa, r-nul Florești, s-au extras aproximativ 4-5 camioane, în total 14 tone de argilă, iar martorul Stog Lucia, a indicat că, *din lutărie se mai extrăgea lut pentru construcția caselor de către cetățeni.*

Nu în ultimul rând, instanța de judecată observă că, declarațiile martorilor audiați în cadrul cercetării judecătorești, coroborează întrutotul cu declarațiile date în faza de urmărire penală, și anume proces-verbal de audiere a martorului *Sîrbu Marin* (f. d. 216-217, vol. I), explicații date de *Iazinschi Eduard* (f. d. 179-180, vol. I), potrivit cărora „s-a transportat pământ în volum redus”, cât și procesul-verbal de audiere a martorului ***** din 09 ianuarie 2018 (f. d. 218-219, vol. I), care la acel moment activa în calitate de inginer regional zona Nord a SRL „Nouconst”, care a indicat că „au reușit să extragă vreo 5-10 mașini, aproximativ 100 m³” .

Apreciind proba dată prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, în raport cu materialele dosarului, instanța de judecată constată că Raportul privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul extragerii nelegitime a substanțelor minerale utile nu reiese din toate circumstanțele cauzei, și prin concluziile sale nu înlătură dubiile apărute referitor la volumul de argilă extrasă, din aceste considerente pune la îndoială concludența acestei probe, or, în cazul unei acuzații de natură penală este necesar de a se opera cu date exacte care ar reflecta constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Potrivit art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe

presupunerii. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțitului, învinuitului, inculpatului.

Prin urmare, instanța de judecată statuează, că organul de urmărire penală nu a întreprins toate măsurile necesare întru constatarea urmărilor în urma producerii excavației de argilă, persistând un dubiu rezonabil la stabilirea daunelor în proporții mari cauzate drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, în speță Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, or, făcând un calcul aritmetic 40 lei (costul m³ de argilă potrivit Raportului privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul extragerii nelegitime a substanțelor minerale utile) * cu aproximativ 100 m³ de argilă excavată (potrivit declarațiilor martorilor), nicidecum nu se încadrează în proporții mari potrivit dispoziției art. 126 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de judecată ține să menționeze că, potrivit declarațiilor martorilor audiați în cadrul cercetării judecătorești preîntâmpinați de răspundere penală pentru darea declarațiilor intenționate false, nu s-a stabilit nici semnul laturii obiective presupusul „*acord în mod verbal*” dat de către Brumă Vera, întru excavarea argilei, or, aceștia au declarat:

- **reprezentantului părții vătămate *******: „*există o sesizare a doamnei Brumă Vera, primarul comunei Roșietici către Inspecția Ecologică Florești, la acea etapă, prin care a informat că în sat. Cenușa, locul actualei gunoiște „la lutărie”, are loc eventuala extragere a argilei pentru construcția drumului național R18, fiind solicitat întreprinderea măsurilor de soluționare a acestei probleme*”;

- **martorul Chihai Igor** - „*Nu își aduce aminte dacă Brumă Vera a dat acordul din partea ei în calitate de primar, de a fi extras lutul*”;

- **martorul Rotaru Iulian** - „*S-a interesat în baza la care acte s-a extras argila, la care primarul a spus că a depus o interpelare la Ministerul Ecologiei referitor la faptul că se extrage ilegal argila, dar sesizarea dată personal nu a văzut-o*”;

- **martorul Gheorghies Oleg** - „*La acea întrunire s-a discutat referitor la faptul că firma dorea să extragă lut din lutărie, locuitorii prezenți și-au dat permisiunea să fie luat lutul în schimb să fie construit drumul de la Vărvăreuca până la Roșieticii Vechi*”;

- **martorul Stog Lucia**, - „*lumea a dat acordul. La întrunirea care a avut loc, nu-și aduce aminte dacă Brumă Vera a luat cuvântul*”;

- martorul Paniș Ștefan - „Nu cunoaște cine a propus la ședință extragerea argilei, cunoaște că s-a solicitat un acord de la ecologie”;

- martorul Goncear Gheorghe - „Adresându-se la Consiliul Raional, pentru extragerea argilei, la care au considerat să fie extrasă argila din groapa din extravilanul satului Cenușa. După aceea s-au deplasat în teritoriu la care doamna primar nu a dat acordul, era împotriva”;

- martorul Cegorean Valeriu - „La întrunire primarul nu și-a dat acordul cu privire la extragerea argilei”;

- martorul Iazinschi Andrei - „Nu-și amintește dacă în câmp, Brumă Vera a comunicat despre extragerea argilei și de gunoiște”;

- martorul Sîrbu Marin - „Nu-și aduce aminte dacă anume Brumă Vera le-au permis să extragă lutul”;

- martorul Său Spiridon - Indică că au extras argila cu acordul primarului, președintelui raionului, ecologiei și domnului Ciugureanu. Referitor la faptul cine a venit cu propunere supra extragerii argilei nu-și amintește.

În conformitate cu art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Totodată, instanța le apreciază în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală, și constată că valoarea declarațiilor martorului Său Spiridon, este diminuată prin neclaritatea și lipsa coroborării cu alte probe directe, motiv din care instanța le apreciază cristic, și nu le poate pune la baza unei sentinței de condamnare.

Or, nu s-a constatat substratul discuției avute la ședința din cadrul Consiliului Raional între Său Spiridon, primarul Brumă Vera, președintelui raionului, reprezentantului ecologiei și domnului Ciugureanu, cine anume a dat acordul și în ce circumstanțe, cât și care a fost rolul fiecărui subiect indicat în declarațiile lui Său Spiridon în momentul petrecerii ședinței neprotocolare, în ce circumstanță a fost dat acordul și de către cine anume.

Mai mult ca atât, reieșind din declarațiile martorilor audiați în cadrul cercetării judecătorești se atestă faptul, că majoritatea nu cunosc cine anume a dat acordul la extragerea argilei, iar alții cu fermitate indică precum că, primarul Brumă Vera, nu a dat acordul, ci din contra a fost împotriva extragerii argilei, la fel, s-a mai indicat că, acordul privind extragerea argilei a fost da de către săteni.

Astfel, sesizarea întocmită de către Brumă Vera din 30 martie 2017, reflectă atitudinea subiectivă a primarului referitor la extragerea argilei, demonstrând faptul precum că, ultima din start a fost împotriva efectuării lucrărilor de excavație ilicite de la locul gunoiștii neautorizate.

Astfel, instanța de judecată ține să menționeze că, latura obiectivă a infracțiunii se caracterizează printr-un grup de semne ce determină aspectul exterior al comportamentului persoanei. Sunt recunoscute următoarele semne ale laturii obiective: a) fapta prejudiciabilă (semnul material); b) urmările prejudiciabile; c) legătura de cauzalitate dintre fapta și urmările prejudiciabile; d) locul, timpul, metoda, instrumentele/mijloacele comiterii infracțiunii, circumstanțele, ambianța comiterii infracțiunii, produsul infracțiunii, situația-premisă.

Analizând dispozițiile normelor din Partea specială a Codului penal, instanța de judecată observă că numai unul dintre semnele laturii obiective enumerate anterior caracterizează absolut toate componentele infracțiunii. Acest semn este fapta prejudiciabilă (fapta materială).

Fapta prejudiciabilă (fapta materială) reprezintă semnul principal al laturii obiective și constă din actul de conduită interzis. Activitatea fizică ce constituie semnul material al laturii obiective a infracțiunii este desemnată de legiuitor printr-o expresie denumită „*verbum regens*”. Fără o activitate exterioară nu poate exista infracțiunea. Deci, orice infracțiune reprezintă o faptă, o activitate materială care se manifestă sub formă de acțiune sau inacțiune.

Acțiunea infracțională este aceea prin care se face ceva ce nu trebuie de făcut, ce este interzis printr-o normă de conduită prohibitivă; ea realizează încălcarea unei interdicții și realizează o acțiune ilicită. Inacțiunea, sub care se mai poate manifesta fapta prejudiciabilă, înseamnă un comportament pasiv al persoanei, în prezența obligației și posibilității de a acționa într-un anumit mod, ordonat de lege. Inacțiunea este legată de o normă onerativă, care impune obligația de a se face ceva, obligând pe destinatar la un anumit comportament. ***Prin urmare, „lipsa” semnului material (faptei prejudiciabile) al laturii obiective a infracțiunii înseamnă inexistența faptei încriminate, în sensul explicat mai sus.***

Deci, instanța de judecată stabilește că, în speța dedusă judecării, de către acuzarea de stat nu a fost demonstrat semnul material al laturii obiective, și anume fapta prejudiciabilă caracterizată prin „acordul verbal” dat de către inculpată.

Mai mult ca atât, acuzarea de stat nu a stabilit nici obligațiile care îi reveneau inculpatei, cât și sarcinile concrete pe care urma să le îndeplinească aceasta în virtutea funcției ocupate, iar cele constatate de către acuzatorul de stat nu derivă din obligațiile de serviciu, atribuite primarului, astfel, presupusele acțiuni, de altfel nedemonstrate, nu pot fi încadrate în baza art. 329 alin. (1) Cod penal

La fel, acuzare de stat nu a stabilit cu exactitate, înlăturând orice dubiu rezonabil, nici cuantumul daunelor produse ce ar permite catalogarea ca fiind daune în proporții mari, iar încadrarea juridică a normei penale pretins a fi încălcată efectuată de către acuzatorul de stat, este una defectuoasă și nu poate fi reținută de către instanța de judecată.

Astfel, reieșind din cele enunțate, în urma aprecierii obiective, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, cu referire la prevederile art.101 Cod de procedură penală, instanța relevă dubii esențiale în privința vinovăției inculpatei Bruma Vera, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, dubii care nu pot fi înlăturate și urmează a fi interpretate prin prisma principiului *in dubio pro reo*. Or, în conformitate cu prevederile art.6§2 CEDO și art.8 alin.(3) Cod de procedură penală, toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului și, tragerea la răspunderea penală a persoanei indicate doar în temeiul presupunerilor acuzatorului de stat, care nu sunt confirmate prin alte probe, ar constitui o încălcare flagrantă a prevederilor art.6 §2 CEDO sub aspectul securității raporturilor juridice, precum și al asigurării dreptului inculpatului la un proces echitabil.

În context, urmează a fi menționată *cauza Barberà, Messegué și Jabardo contra Spaniei (hotărârea din 6 decembrie 1988, Seria A nr. 146, §77)*, pe marginea căreia CtEDO a indicat că instanța de judecată nu trebuie să pornească de la ideea preconcepută precum că, inculpatul a săvârșit infracțiunea de care este acuzat; sarcina probațiunii aparține organului de urmărire penală, și orice dubiu trebuie interpretat în favoarea acuzatului. Probele puse la baza concluziei despre vinovăția inculpatului trebuie să fie suficiente și concludente. Astfel, la baza probațiunii trebuie să stea fapte certe, corect și complet constatate, bine dovedite care să inspire încrederea în ce privește temeinica soluție și să nu dea naștere nici unei îndoieli în ce privește înțelesul lor.

Răspunderea persoanei apare numai pe baza faptei persoanei, ce conține semnele componenței de infracțiune, adică să îndeplinească toate semnele prevăzute în dispoziția incriminatorie adică să se săvârșească în asemenea împrejurări încât să satisfacă tiparul legal al infracțiunii, îndeplinind toate cerințele care determină conținutul infracțiunii (art.113 Cod penal).

În acest context, instanța de judecată consideră oportun de achitat inculpata Brumă Vera, învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii,

or, „lipsa” *semnului material (faptei prejudiciabile) al laturii obiective a infracțiunii înseamnă inexistența faptei incriminate.*

Referitor la sechestrul:

În conformitate cu art. 385 alin. (1) pct. 12 Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni: dacă urmează să fie ridicat sechestrul asupra bunurilor.

Instanța de judecată reține că prin încheierea din 27 iulie 2018, judecătorul de instrucție din cadrul Judecătoriei Bălți, a admis demersul procurorului privind autorizarea punerii bunurilor sub sechestrul. Prin încheierea menționată s-a dispus aplicarea sechestrului pe bunurile imobile ce aparțin cu drept de proprietate cet. Bruma Vera, și anume:

- nr. cadastral 4552102.237 – teren agricol cu suprafața de 0,1769; temeiul înscrierii terenului fiind titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 4552102237 din 04.03.1999, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești;

- nr. cadastral 4552102.666 – teren agricol cu suprafața de 0,0568; temeiul înscrierii terenului fiind titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 4552102666 din 04.03.1999, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești;

- nr. cadastral 4552103.156 – teren agricol cu suprafața de 1,1598; temeiul înscrierii terenului fiind titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 4552103156 din 04.03.1999, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești;

- nr. cadastral 4552207.436 – teren agricol cu suprafața de 0,1325; temeiul înscrierii terenului fiind titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 4552207436 din 27.05.2007, amplasat în extravilanul com. Cenușa, r-nul Florești;

- nr. cadastral 4552207.090 – teren agricol cu suprafața de 0,135; temeiul înscrierii terenului fiind titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 4552207090 din 27.05.2007, amplasat în extravilanul com. Cenușa, r-nul Florești;

- nr. cadastral 4552102.236 – teren agricol cu suprafața de 0,1769; temeiul înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 11656 din 28 decembrie 2012, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești;

- nr. cadastral 4552102.665 – teren agricol cu suprafața de 0,0568; temeiul înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 11656 din 28 decembrie 2012, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești;

- nr. cadastral 4552103.155 – teren agricol cu suprafața de 1,1595; temeiul înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 11656 din 28 decembrie 2012, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești;

- nr. cadastral 4552202.178 – teren agricol cu suprafața de 0,24 temeiul înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 11653 din 28 decembrie 2012, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești;

- nr. cadastral 4561107.212 – teren agricol cu suprafața de 0,0873; temeiul înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 10705 din 23 octombrie 2015, amplasat în extravilanul com. Vărvăreuca, r-nul Florești;

- nr. cadastral 4561109.206 – teren agricol cu suprafața de 0,0483; temeiul înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 10705 din 23 octombrie 2015, amplasat în extravilanul com. Vărvăreuca, r-nul Florești;

- nr. cadastral 4561115.094 – teren agricol cu suprafața de 1,9328; temeiul înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 10705 din 23 octombrie 2015, amplasat în extravilanul com. Vărvăreuca, r-nul Florești.

Potrivit art. art. 210 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, bunurile se scot de sub sechestrul prin hotărârea organului de urmărire penală sau instanței dacă, în urma retragerii acțiunii civile, modificării încadrării juridice a infracțiunii incriminate bănuțului, învinuțului, inculpatului ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestrul. Instanța de judecată, judecătorul de instrucțiune sau procurorul, în limitele competenței lor, ridică sechestrul asupra bunurilor și în cazurile în care constată ilegalitatea punerii acestora sub sechestrul de către organele de urmărire penală fără autorizația respectivă. Potrivit cererii părții civile sau a altor persoane interesate de a cere repararea prejudiciului material în ordinea procedurii civile, organul de urmărire penală sau instanța de judecată este în drept să mențină bunurile sub sechestrul și după încetarea procesului penal, scoaterea persoanei de sub urmărire penală sau achitarea persoanei, timp de o lună de la intrarea în vigoare a hotărârii respective.

În această ordine de idei, luând în considerație faptul că, instanța de judecată a ajuns la concluzia privind nevinovăția inculpatei în fapta

incriminată, cât și faptul precum că, partea vătămată nu a înaintat acțiunile civile în cadrul procesului penal, sechestrul aplicat asupra bunurilor imobile sus nominalizate urmează a fi ridicat.

Corpuri delictive nu au fost recunoscute în baza ordonanței de recunoaștere în calitate de corpuri delictive și anexare la materialele dosarului.

Acțiune civilă nu a fost înaintată.

Măsură preventivă în privința lui *Brumă Vera*, nu a fost aplicată.

Pentru aceste motive, în baza Legii prevăzută de art.390 alin. (1) pct.1) și alin.(3), 396 Cod de procedură penală, instanța de judecată,-

H O T Ă R Ă Ș T E :

Brumă Vera ***** învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal se achită pe motiv, că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, cu reabilitarea deplină a acesteia.

Se ridică sechestrul aplicat prin încheierea Judecătorei Bălți din 27 iulie 2018, asupra bunurilor imobile ce aparțin cu drept de proprietate cet. Brumă Vera, și anume: nr. cadastral 4552102.237 – teren agricol cu suprafața de 0,1769; temeiul înscrierii terenului fiind titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 4552102237 din 04.03.1999, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești; nr. cadastral 4552102.666 – teren agricol cu suprafața de 0,0568; temeiul înscrierii terenului fiind titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 4552102666 din 04.03.1999, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești; nr. cadastral 4552103.156 – teren agricol cu suprafața de 1,1598; temeiul înscrierii terenului fiind titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 4552103156 din 04.03.1999, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești;

nr. cadastral 4552207.436 – teren agricol cu suprafața de 0,1325; temeiul înscrierii terenului fiind titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 4552207436 din 27.05.2007, amplasat în extravilanul com. Cenușa, r-nul Florești;

nr. cadastral 4552207.090 – teren agricol cu suprafața de 0,135; temeiul înscrierii terenului fiind titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 45522070090 din 27.05.2007, amplasat în extravilanul com. Cenușa, r-nul Florești;

nr. cadastral 4552102.236 – teren agricol cu suprafața de 0,1769; temeiul înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 11656 din

28 decembrie 2012, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești;
nr. cadastral 4552102.665 – teren agricol cu suprafața de 0,0568; temeiul
înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 11656 din
28 decembrie 2012, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești;
nr. cadastral 4552103.155 – teren agricol cu suprafața de 1,1595; temeiul
înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 11656 din
28 decembrie 2012, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești;
nr. cadastral 4552202.178 – teren agricol cu suprafața de 0,24 temeiul
înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 11653 din
28 decembrie 2012, amplasat în extravilanul com. Roșietici, r-nul Florești;
nr. cadastral 4561107.212 – teren agricol cu suprafața de 0,0873; temeiul
înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 10705 din
23 octombrie 2015, amplasat în extravilanul com. Vărvăreuca, r-nul Florești;
nr. cadastral 4561109.206 – teren agricol cu suprafața de 0,0483; temeiul
înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 10705 din
23 octombrie 2015, amplasat în extravilanul com. Vărvăreuca, r-nul Florești;
nr. cadastral 4561115.094 – teren agricol cu suprafața de 1,9328; temeiul
înscrierii terenului fiind certificatul de moștenitor testamentar nr. 10705 din
23 octombrie 2015, amplasat în extravilanul com. Vărvăreuca, r-nul Florești.

Sentința este cu drept de apel în termen de 15 zile la Curtea de Apel Bălți,
prin intermediul Judecătoriei Soroca, sediul Florești.

Președintele ședinței
Judecător

Zadorojniuc Alexandru